

ЕНЕРГЕТИКА

Стабилността
в сектора
минава през
сериозни
реформи

На стр. 5

ПРИЗВАНИЕ

Представяме ви:
г-р Тодор Черкезов,
изп. директор на
МБАЛ "Д-р Атанас
Дафовски", Кърджали

На стр. 19

Actavis

Първият национален безплатен седмичник

Брой 13 (140), 7 - 13 април 2015 г. (год. IV)

ЖИВОТЪТ ДНЕС

www.jivotatdnes.bg

Разпространява се
безплатно

Снимка: Милен КИРИЛОВ

**Отец Боян Саръев:
България се
нуждае от
всеотдайни хора**

Интервю на Милен КИРИЛОВ на стр. 7

**Рано е да се
говори за сриб
в туризма**

На стр. 4

**Златото
може да
стане
привлекател-
но като
инвестиция**

На стр. 6

**Бизнесът все
повече се
съобразява с
екологията**

На стр. 8

**Правото за
прехвърляне
на отпуска по
майчинство е
гарантирано
от закона**

На стр. 16

**Софийското метро свърза
гарата с летището**

На стр. 2

На стр. 20-21

**Тенис
турнирът
„Амбинор Къп“
започна с
рекорден брой
участници**

На стр. 31

ЕС©PHARM

Хранителна добавка

Resvirol

Природен антиоксидант
Мощно действие!

Произведено от: Alfa Vitamins Laboratories, Inc, САЩ

ЕС©PHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни Врх" №54, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс 02/ 963 15 61

Неутрализира
свободните радикали,
образуващи се
в организма

Подпомага нормалната
функция на сърцето,
черния дроб и
крвоносните съдове

Екстракт от
японска пача трева

Влаковете тръгнаха по новата отсечка от софийското метро. Подземната железница вече свързва летище София с останалите станции в столицата. На официалното откриване присъстваха столичният кмет Йорданка Фандъкова, премиерът Бойко Борисов, както и министрите Ивайло Московски, Ивелина Василева и Лиляна Павлова. "Новият участък на подземната железница е с дължина близо пет километра, а четири станции обслужват аерогарата, столичния квартал "Дружба" и близките индустриални райони", заяви Йорданка Фандъкова.

Предвижда се за около 20 минути хората да могат да стигат от летището до Цент-

Метрото стигна до летище София

ралната жп и автогара. Премиерът Бойко Борисов коментира, че най-голямата реформа у нас е свързана с транспорта в София, която не би могла да се случи преди седем години, по време на "грабежа на синя София". Министър Ивайло Московски каза, че до момента в метрото са инвестирани над 1 млрд. лева, а за новия програмен период са заделени 800 млн. лева.

"Тези пари ще се инвестират в най-тежкия участък от третата линия на метрото - трасето от бул. "Янко Сакъзов" до кв. "Красно село", който ще осигури връзката с другите две метролинии и

ще обслужи няколко изключително натоварени от транспортна гледна точка райони на столицата", допълни Московски.

"Летището се превръща в модерен мултимодален транспортен център, тъй като ще се завърши и пътната връзка между

Терминал 2 и булевард "Брюксел". Ангажимент на метрото е да изгради платформа за железница, която ще се свърже с железопът-

ната мрежа. В рамките на 2-3 години летището ще има метро, железопътен и модерен пътен транспорт", заключи той.

Министър Ивелина Василева подчерта: "Това е един от проектите, с които всички ние трябва да се гордеем, защото е още едно доказателство, че София е най-добрият град за живеене, с устойчива екологична политика. Той води до намаляване на замърсяването на въздуха, което до голяма степен се причинява от наземния градски транспорт; намаляване на автомобилния трафик и намаляване на шума в градската среда", заключи Василева.

Твоят гинеколог е тук!

 Задай своя Въпрос Във форума

 Намери твоя лекар В CredoWeb

 Избери лечебно заведение

www.credoweb.bg

ЧЕЗ ОСИГУРЯВА И ПРЕЗ 2015-А УЧЕНИЧЕСКИ СТИПЕНДИИ

За трета година ЧЕЗ дава стипендии на най-талантливите ученици от гимназии с технически и икономически профил. Конкурсът "Стани стипендиант на ЧЕЗ" е под патронажа на г-н Петър Докладал - регионален мениджър на ЧЕЗ за България, и е включен в Националния календар на ученическите състезания на Министерството на образованието и науката.

Конкурсът се провежда в три кръга сред ученици от направления "Електроенергетика" и "Икономика" в професионалните гимназии. Финалистите бяха наградени на официална церемония в Чешкия център.

Според регламента на конкурса победителите от всяка гимназия получават стипендия за втория срок на учебната 2014/2015 година. Учениците, спечелили от 1-во до 3-то място в направление "Електроенергетика", имат право да кандидатстват с оценката от конкурса в Колежа по електроника и енергетика към Техническия университет в София, както и в Техническия и в Минно-геоложкия университет. Спечелилият проект в направление "Икономика" ще бъде реализиран с подкрепата на компанията.

Всички участници във финалния кръг получават право да участват и в стажантските програми на ЧЕЗ. "Енергийният сектор на България има нужда от интелигентни, амбициозни и талантиливи специалисти, на които да предлага много и разнообразни предизвикателства и възможности. Чрез този конкурс се надяваме да стимулираме младите хора да развият своя потенциал в България", каза Петър Докладал, регионален мениджър на ЧЕЗ за България.

ЧЕЗ предлага специална интернет страница www.stipendiant.com, на която учениците и преподавателите могат да се регистрират и да намерят актуална информация за конкурса. Активна е и фейсбук страницата на състезанието.

В епицентъра на медиите

КТБ е като един добре отгледан слон в зоопарк, хранен с хубава храна, но идват едни ловци и го гръмват. Тигри, лъвови и чакали го изяждат. Изведнъж идва държавата и казва - я, тук има два зъба, слонова кост, и ги изяждат и тях. Накрая минават лешоядите.

Веджи Рашидов, bTV

Очевидно освен за модела "Василев", който вероятно ще влезе в учебниците за това как не трябва да се банкира, Цветан Василев ще внесе иновации и в психологията и криминалистиката и криминалогията. За това как обвиняем може да върти на пръста си цялата държавна машина, да дава необезпокояван интервюта от луксозен хотел само на 500 км от очакващата го българска прокуратура, да настоява за видеоконференстен разговор със следствието и да се обижда, когато не му го дават, както и да навива като латерна една и съща теза - за своето очевидно величие и за тоталното падение на държавните органи и това на своите лични врагове.

Гл. ас. д-р Чавдар Стоянов, "Стандарт"

С всичките тези дела искаме да разберем законно ли е отнет лицензът, не спорим има ли кражби или не, искаме да разберем има ли виновни. В основата на отнемането на лиценза са обезценките, заради които се получи тази "капиталова дупка". Нашето желание е да

КТБ - сага с продължение

изясним или чрез независима експертиза да ни отговорят как са достигнали до тези обезценки и дали те са икономически обосновани и справедливи, тъй като за определянето им е приложена методология, за която няма правилник за приложение и която ще се прилага в ЕС от 2018 г. И точно този въпрос се оказва най-голямата тайна в държавата, включително и за политиките и депутатите, защото всички решения на съда, който е дирижиран, водят в посока, че дело по същество няма да има.

Вера Ахундова, Фрог нюз

Тъй като буквално два-три дни преди да банкрутира или да бъде разрушена КТБ, се твърдеше, че всичко в България е спокойно и прекрасно. Освен това се оказва, че не е само КТБ, проблем имаше и още една банка, на която се дадоха огромни средства, които не е ясно кога и как и дали точно ще се върнат. Така че българският трилър е доста по-различен, отколкото трилърите, в които участва Шерлок Холмс например. Тук нещата са по-сложни и невидимото управление зад кулисите е трудно да се каже кой на кого е, кой защо е и кой защо направи точно това нещо да се случи на КТБ. Очаквам ед-

но продължение с години на този трилър, това ще бъде един нескончаем сериал и за съжаление не само зрители ще бъдат българските граждани, но и платци на цялата сметка.

Проф. Боян Дуранкев, Радио "Фокус"

Най-вероятно след време това ще бъде достатъчно безопасно за силните на сегашния ден, така че най-вероятно от чисто изследователска гледна точка след време ще можем да видим, и пак не в пълнота, поне по-голямата част от връзките, които пресичат този много сложен възел. Отново казвам - става дума не за банка, не става дума за банкова институция, тя не изпада във фалит поради финансови и банкови причини. Става дума за икономически проект, който беше превърнат в средоточие на политически стратегии. В това отношение всеки опит да се влезе в дълбочина ментално предизвиква много добре организирана и доста яростна съпротива. Това виждаме и ще продължаваме да го виждаме в бъдеще.

Антоний Гълъбов, Радио Пловдив

Счетоводната оценка на активите на КТБ към

края на 2014 година е 1,8 милиарда лева (от тях една трета са различни средства по сметки в БНБ и търговски банки). Грубо, това е минимумът, който може да бъде събран при процедурата по фалит на КТБ, която реално започна днес. Но това не е всичко. Около 850 милиона лева е размерът на цесите, с които са извършени прихващания преди отнемането на лиценза на КТБ. След днешното решение на съда тези прихващания могат да се оспорват от синдиците, т.е. сериозна част от тези средства също могат да бъдат събрани.

Георги Ангелов, b2bmedia.bg

Трето, наблюдавам с огромна тревога усилващите се внушения покрай КТБ, че българските банки били рискови, а чуждестранните били "пристан на спокойствие". Като оставим настрана, че за всеки запознат с авгиевите обори на европейската банкова система това е най-малкото спорно - остава единствено валидната в подобен случай теза - има добре и лошо управлявани банки.

Твърде опасна е делегитимацията на българския капитал в банковия ни сектор. На фона на сътресенията в банките в еврозона та всяка ексклузивна

претенция за непогрешимост е не само преднамерена, но и невярна. Не искам да влизам в подробности - но българските банки имат редица предимства именно в условията на външна нестабилност, защото работят по опростена схема с видим и разбираем риск в уравнението депозити - кредити, пасиви - активи, който могат да затворят в рамките на вътрешния ни пазар.

Илиян Василев, от блога

В световното банкиране връзките между интересите на собствениците на банката и тези на вложителите са регулирани още от времето на Голямата депресия през 20-те години, когато става ясно, че дори и правено съвестно, това е модел, който носи риска вътре в себе си. Тогава се измисля инвестиционното банкиране, което се занимава точно с това, но без да излага на риск парите на депозантите.

Използването на подобна терминология е обикновена демагогия с професионална терминология, която цели да обясни, че всичко, което е ставало в "черната кутия на няколко правителства" КТБ, е било нормално и законно. Не, не е било - отворете закона и спор дори няма да започне. Това, което всички виждаха, но никой не говореше, беше един паразитен проект, който търгуваше политическо и медийно влияние срещу реални икономически активи.

Николай Стайков, clubz.bg

ПОСОКИ

История без легенди

Петър ГАЛЕВ

Разпавии дали по принцип археологическите обекти да се довършват с днешна дата "до покрив", или да се оставят само зачатъците им, са напълно излишни. За съжаление ние нямаме запазени във височина стари градове, нито исторически центрове на сегашните ни селища. Въпросът е какво да се направи, за да могат учения да извличат максимална информация от старините, но и посетителите да има какво да видят. Нека да помислим как ще впечатлим пресителите от заобикалящата ги в родните им страни история гърци, турци, италианци, испанци и французи. Трудна работа! Нужен е комплексен подход, създаване на цялостни истории, които включват не само камъните на терена, но и съпътстващи музеи с филми, мултимедия, интерактивни възможности. И не на последно място адекватна околна инфраструктура с добър път, места за почивка, хранене, снимки. Който е ходил при съседите, знае за какво говорим. Хората често продават, при това успешно, легенди, а не реални случки. У нас професионалистите, които разбират от старини, и тези, от които зависи да "ги продадем" като туристически продукт, трябва да седнат заедно и да решат кое търпи дострояване, как ще се направи (за да не станем смешни като центъра на Скопие), къде изобщо няма да се пипа. Но всичко да си стои както е било преди 1000 или 2000 години, не е работа. Защото в този вид ще си остане интересно само за малцина просветени. Нали трябва отнякъде да идват средства, с които да се разкриват нови селища, крепости и некрополи? Друг е въпросът, че още не можем и не искаме да отлепим чуждите туристи от плажа и пистата, за да видят нещо встрани. Все пак сме колкото една човешка длан...

СТОП КАДЪР

Екипът на в. "Животът днес" пожелава на своите читатели светли празници и позитивни емоции!

Снимки Рада ПЕТКОВА

Действително ли е застрашен туристическият сезон у нас?

Проф. Румен Драганов, председател на Института за анализи и оценки в туризма

Добре управляваните хотели няма да закъсат

Туристическият сезон не е застрашен от намаляването на броя на туристите, защото ще обслужим над 7 млн. през предстоящия летен сезон. Като цяло говорим за един отговорен сезон. Действително ще има намаляване на броя на туристи от руския пазар. В абсолютни числа това ще бъде около 150 хиляди туристи, но като цяло това намаляване, когато се е случвало в предишни години от едни или други пазари, не е повлиявало на общото число. Ние четем и слушаме за застрашени хотели, които могат да обявят фалит вследствие на намаляване на руските туристи. Действително онези хотели,

които имат 100% договори с руски туристи, ще останат празни, ако не диверсифицират пазарите и не намерят други клиенти. Но няма учебник по туризъм, който да не казва, че гостите в един хотел трябва да бъдат 30 на 30 на 40% различни. Ако имате 40% руски пазар, 30% трябва да е западноевропейски и 30% - от националния пазар. Така че да не може намаляването на един пазар да повлияе на вашия хотел. Да имаме 100% гости от един пазар - това е лошо управление. Затова България работи на централноевропейските, на източноевропейските и извън европейските пазари. Ние сме

диверсифицирали продукта, така че да имаме над 7 млн. туристи независимо от това, че един пазар може да бъде намален с някакъв процент. Абсолютното намаление на руския пазар ще бъде в рамките на 30%. Ние много пъти сме имали намаление на туристи от различни пазари - от английските, скандинавските, миналата година иммахме намаление на холандски туристи с 30%. Това да се е отразило по някакъв начин на българския туризъм и да са фалирали хотели?! Разбира се, руският пазар е много голям, но като цяло той е представлявал 8% от целия български туризъм.

Благой Рагин, председател на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация

Дошъл е часът на истината

Че имаме проблеми - имаме. Но паниката не е добър съветник. Трябва да се търсят резерви. Руският пазар е застрашен, но имаме резерви на балканския, на централноевропейския пазар - Полша, скандинавските страни, Германия, Великобритания. Това ни обнадеждава, че при добър маркетинг и реклама можем да спасим сезона. Що се отнася до това дали България е виновна, че руските туристи не се записват за нашите курорти, обикновените руснаци не ни се

сърдят. Проблемът е с обезценената рубла. Но напоследък нещата се стабилизират. Моите колеги чакат в последната минута да има записвания, облекчава се издаването на визи, търсим контакти с вътрешността на Русия. Например обадиха се от Воронежка област, Казанска област и т.н. Трябва да се търсят резерви. Преди години бизнесът с нископретенциозните и нискобюджетни туристи вървеше много бързо, в България имаше 9 млрд. лева инвестиции на годи-

на. И малко се надценяхме. Сега е дошъл часът на истината. Затова използвам всяка медия, за да се обръщам към моите колеги да издигат в култ всеки един гост, да търсят ценови резерви и по-добро качество. Другият ми призив е да наложим в нашите заведения българския автентичен продукт. България се е славела с най-вкусните меса, билки и колбаси. Да си върнем тази слава, за да можем да подобрим позавехналия ни имидж.

Байко Байков, председател на Асоциацията на българските туроператори и туристически агенции

Адекватната маркетингова кампания ще помогне

Тази година се очаква сериозен спад на туристите от Русия и от Украйна. В този смисъл е необходимо да се предприемат действия, за да се компенсира този спад. Прогнозите са за над 60% спад от Русия и по-голям от Украйна. Тази информация за отлив на гости обаче съвпадна със старта на рекламната кампания на българския туризъм в няколко европейски телевизии, което е добре, защото единият вариант за компенсиране е разширение на нашия пазарен дял в основните европейски страни. Вторият начин да се компенсира са балканските страни. Сърбия, Македония, Румъния са в обсега на нашето внимание, трябва да

добавим и Турция и Гърция, които две страни нямат отношение към нашия летен туризъм, но пък имат отношение към планинския ни туризъм. Ние имаме сериозен спад от европейските дестинации в продължение на много години. Той се дължи на промяната на съдържанието на нашия туристически продукт. Курортите ни са доста специфични вече като продукт и в този смисъл те имат своята клиентела, например Слънчев бряг, който се утвърди като парти център номер едно за Европа. Но трудно бихме привлекли отново класическите клиенти. Всеки един от курортите има специфика и тя трябва да се позиционира. Оттук

не следва, че това трябва да го направи държавата. Но от нея очакваме на национално ниво да проведе адекватна маркетингова кампания. Както в традиционните медии, така и в интернет средата. Единият от начините да се потърси разширение на дела на България на туристическите пазари в Европа е посредством присъствие и в електронната среда, което през последните години е нулево. За това е необходимо сериозно усилие. Както и по отношение на функционирането на национален туристически портал.

Бисер ТЕРЗИЕВ

Българската енергетика се опитва да балансира между големите надежди за излизане от отчайващото си финансово състояние в обозримо бъдеще, леко намаление на цените на природния газ и топлоенергията от 1 април и очакваното логично, но не и трагично поскъпване на тока за бита от 1 юли.

Големите надежди са свързани с две сериозни промени, от които кабинетът "Борисов" осъзна необходимостта и има смелостта да извърши. Парен каша духа - казва народът. И като препатил, премиерът Бойко Борисов се захвана именно с реформите в енергетиката, същата тази енергетика, която изкара хората на улицата и го свали от власт преди малко повече от две години. Затова първата промяна станаха приетите и влезли в сила от 6 март изменения и допълнения в Закона за енергетиката. С тях кабинетът, от една страна, постави здрава законодателна основа за стабилизиране на НЕК чрез намаляване на разходите ѝ за изкупуване на скъпата "кафява" енергия от неефективното комбинирано производство на повечето топлофикации и заводски централи. От друга -

създаде условия за засилване на държавния контрол върху всички енергийни предприятия, а от трета - измени тотално принципите за сформирание на Енергийния регулатор, като промени дори и името му, което вече стана Комисия за енергийно и водно регулиране (КЕВР).

Втората промяна беше избирането на нов председател и членове на КЕВР, които трябва да прилагат промените в Закона за енергетиката и с решенията си да допринесат за очакваното от всички стабилизиране на НЕК. НЕК, която според последните изявления на министри, политици и експерти вече дължи на центра-

Първата крачка към стабилизиране на сектора е направена

ли, ЕРП-та и други контрагенти близо 4 млрд. лева.

Големите надежди за стабилизирането на НЕК изкачиха своя Евекс с пространното изявление на номинирания за председател на КЕВР Иван Иванов пред депутатите от енергийната комисия на 31 март.

Повишаването на цената на електроенергията от 1 юли не може да се третира като част от реформата в енергетиката, заяви Иван Иванов на заседанието на енергийната комисия. То може временно да отложи фалита на НЕК, но не и да го предотврати, с пълно основание коментира Иванов.

България е на второ място в Европейския съюз по брой на енергийно бедните домакинства - 61%,

затова цената на електроенергията не може да се увеличава, обясни той в отговор на депутатски въпроси. В същото време размерът на енергийните помощи за периода 2003 - 2014 г. е намалял три пъти, заяви

Иван Иванов.

Зная, че цената на електроенергията у нас е най-ниската в ЕС, но и България е най-бедната държава в общността, коментира Иванов. Затова винаги трябва да гледаме тези два фактора заедно, допълни новият председател на КЕВР. Затова, ако успеем да задържим цената на тока до пълната либерализация на пазара, ще го смятам за голям успех, посочи новият шеф на Регулатора.

Промяна в структурата на КЕВР обяви като една от точките в концепцията си Иван Иванов.

Предвид създаването на Европейски енергиен съюз в КЕВР трябва да се създаде нова дирекция за асоцииране с този нов европейски орган, обяви Иванов и допълни, че залага два етапа в концепцията си.

Според него регулаторът трябва да направи необходимото в сектора на електроенергетиката, за да спаси финансово НЕК, както и да създаде финансово устойчив и достатъчно диверсифициран пазар на електроенергия. В тази част според концепция-

та на Иван Иванов трябва да бъдат въведени три основни мерки.

Първата е изкупуване само на електроенергията, произведена по високоефективен начин.

Втората е приключване на преговорите с двете "американски" централи в енергийния комплекс "Марица изток" за промяна на условията по сключените с тях дългосрочни договори и осигуряване условия за износ за произведената от тях електроенергия за Турция.

Третата мярка е ограничаване на изкупуването на електроенергия от възобновяемите енергийни източници (ВЕИ) чрез налагането им на часови лимити.

НЕК да бъде частично компенсирана за високите цени на енергията, която изкупува от "зелените" централи, чрез приходите от продажби на въглеродни емисии, които за 2015 г. се очаква да са за около 120 млн. евро, каза още Иванов.

На втори етап трябва да се създаде дивер-

сифициран пазар на електроенергията,

посочи още Иван Иванов. На първо място ще се разработят правила за търговия на електроенергия, които да поставят на равна основа участниците на пазара на балансираща енергия, тъй като според него правилата от 2014 г. изкривяват пазара.

По време на този втори етап трябва да работи и електроенергийна борса и да бъдат засилени мерките за енергийна ефективност, посочи Иван Иванов.

Работата на новия състав на КЕВР ще тръгне по мед и масло и поради взетите решения от досегашните членове на Енергийния регулатор за намаляване на цените от 1 април на природния газ с 13,17% и на топлоенергията - средно с близо 8% за различните топлофикации. Поевтиняването на "синьото гориво" обаче е далеч от поисканите и очаквани от бизнеса 22,7% намаление, за което два пъти с писма до министрите на икономиката и енергетиката настояваха фирмите, членуващи в Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България (КРИБ) и в Българската федерация на индустриалните енергийни консуматори (БФИЕК). И ако за цената на природния газ се очаква второ поредно намаление от 1 юли - с около 10 на сто, то електроразпределителните предприятия спазиха крайния срок - 31 март, и изпратиха до КЕВР мотивирани предложения за повишаване цената на тока за бита от началото на новия регулаторен период - 1 юли 2015 г.

Електроенергията за битовите потребители да поскъпне с 8,5% предложи на КЕВР енергоразпределителното дружество за Югоизточна България EVN.

Обявените през февруари сметки на компанията предвиждаха поскъпване на тока от 1 юли със 7 на сто, но променена от Енергийния регулатор методика за ценообразуването е довела до увеличение на предложението с 1,5%, обясниха от EVN. В предложението не са включени огромните разходи за възстановяването на електроразпределителната мрежа след снежното бедствие в Родопите, обясниха от ЕРП-то.

До редакционното приключване на боря останалите две електроразпределителни дружества - ЧЕЗ и ЕНЕРГОПРО, не съобщиха точния процент за поскъпване на електроенергията за битовите потребители, които са заявили в КЕВР. Предвид състоянието на дружествата обаче те едва ли ще са под 8-10 на сто.

Така че от 1 юли ново поскъпване на тока у нас със сигурност ще има. С колко точно - ще реши КЕВР с новия си председател Иван Иванов. Но като се вземат предвид предстоящите местни избори, едва ли ще е повече от 5 на сто.

Благородният метал отново може да стане фаворит на инвеститорите

● С Владимир Малчев, инвестиционен консултант, разговаря Мирослава Кирилова

тук става въпрос най-вече за дългосрочно спестяване и запазване на богатство, а не за търсене на печалба.

- Какви са рисковете от обезценяването на златото и доколко зависят от курса на основните валути?

- Противно на широкото мнение, златото е рисков инструмент като всички останали, т.е. от него може да се печели, но могат и да се реализират съществени загуби. Просто възходящият цикъл на цената на златото, който продължи около едно десетилетие, формира усещане у хората, че това е перфектният инвестиционен инструмент, който едва ли не върви само нагоре. От историческия максимум през 2011 година обаче цената на златото в долари се е понижала с близо 40%, което е много съществен спад и очевидно благородният метал беше през този период в низходящ тренд. Той вече дава известни признаци, че може би е приключил, тъй като през последната година и половина се забелязва умора в движението. Що се отнася до значението на валутните курсове за цената на златото, може да се каже, че поскупването/поевтиняването на долара спрямо останалите световни валути по традиция води до поевтиняване, съответно поскупване на златото, което се котира в долари. В последните месеци на силно изразен възходящ тренд за долара обаче виждаме, че златото стои сравнително стабилно като цена, т.е. имаме известно нарушаване на традицията, поне засега.

- Кой са най-големите пазари на злато в света?

- Европа не е голям пазар за златото. Най-големите пазари са Индия и Китай, които постоянно си разменят първото място като най-големи потребители на метала.

- Мислите ли, че сега е изгодно да се купува злато, след като

то цената на благородния метал е спаднала с 15 на сто през последната година, както показват данните на Лондонската борса за метали?

- Златото по принцип не ми е любим инвестиционен инструмент, защото неговата популярност се дължи на чисто емоционални човешки подбуди, а не толкова на рационални фактори, но все пак това е задължителен инструмент в едно широко и балансирано инвестиционно портфолио. Това важи особено при текущите цени на златото, които са много близо до производствената себестойност на добивните компании. Поради тази причина те бяха принудени да намалят инвестициите си в нови разработки, което ще доведе до равновесие между търсене и предлагане. Освен това в условията на надпреварващи се централни банки по света в това коя ще напечата повече пари, за да стимули-

ра икономиката си, може да се очаква в някакъв момент златото отново да се превърне във фаворит на инвеститорите като инвестиционно убежище и инструмент за защита от инфлация, което засега обаче не се забелязва.

- На какво се дължи спадът в цената на благородния метал? Каква е прогнозата Ви?

- Спадът в цената за последната една година се дължи най-вече на формиращото се очакване, че Федералният резерв ще ограничи монетарните стимули и ще започне повишаване на основната си лихва през тази година, което съответно доведе и до силното поскупване на долара. Самият факт, че златото поевтиня много по-слабо, отколкото поскупна доларът, говори, че може би вече сме видели дъното на цената и че в следващите години предстои промяна на тенденцията.

- Малчев, имали българинът инвестиционна култура към златото?

- В България като цяло няма развита инвестиционна култура, но все пак може да се каже, че един от предпочитаните начини за трупане на богатство от българите е златото. Стремелът е по-скоро запазване на богатството в нещо, което

има вечна стойност, като жълтия метал, а не толкова с инвестиционна цел. В нашата практика не се забелязва масова търговия от страна на клиентите с инвестиционни инструменти, свързани със златото. По-скоро можем да говорим за златни спестявания в накити и бижута от благородния метал, в някаква степен и в златни монети, но пак казвам -

ТОП 10 на страните с най-големи резерви от злато

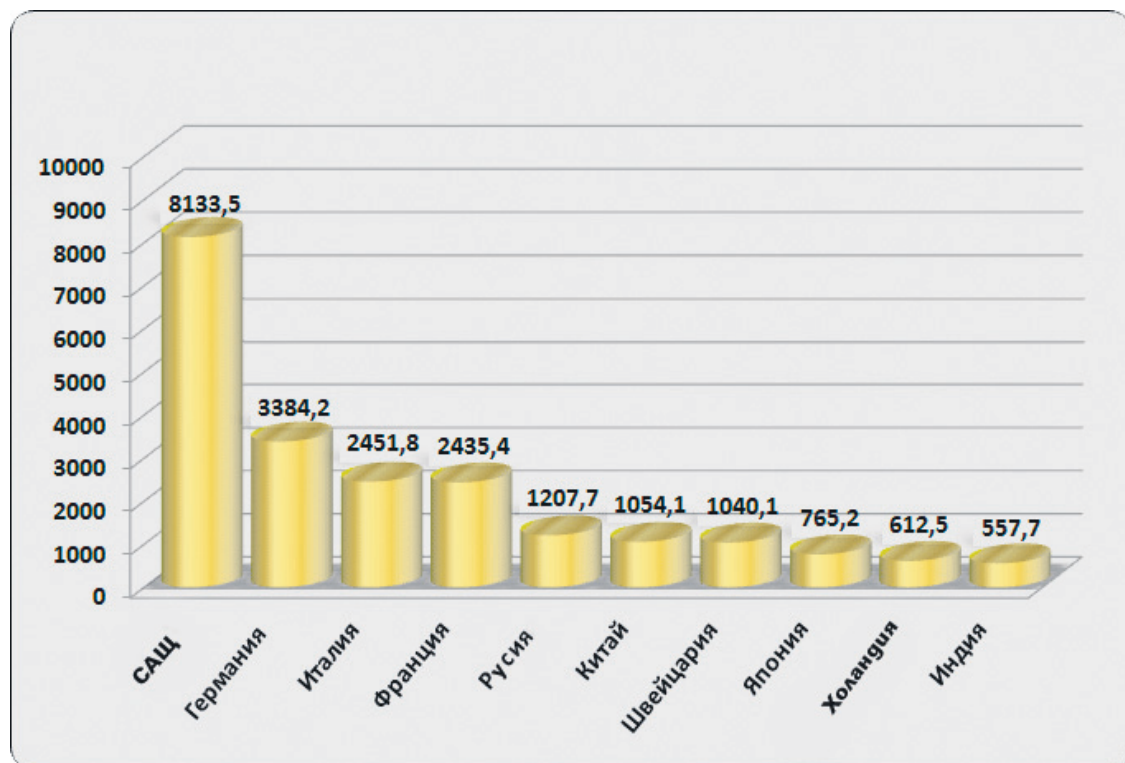
- САЩ** - безспорен лидер по обем на запаси от злато в света. В началото на 2015 г. в държавните хранилища е имало 8133,46 тона, или 72,6% от валутния резерв на страната.
- Германия** - води класацията сред европейските държави. Националните запаси от злато са 3384,2 тона, което представлява 67,8% от целия валутен резерв на държавата.
- Италия** - заема второ място в Европа с 2451,84 тона злато. Това е 66,6% от валутния държавен резерв. Трябва да се отбележи, че запасите от злато в Италия остават стабилни вече 17 години.
- Франция** - наличието на 2435,38 тона злато в резерва на страната я нарежда на трето място. Количеството от благородния метал е 65,6% от валутния резерв.
- Русия** - лидер сред страните от СНГ. Централната банка почти всяка година

- увеличава запасите си от злато, като в началото на 2015-а те са 1208,2 тона. В момента това е 12,2% от валутния резерв на държавата.
- Китай** - на първо място в Източна Азия. Националните запаси от злато са 1054,09 тона, но това е само 1% от огромния валутен резерв на държавата, който по данни от 2012 г. е рекордните 3,31 трилиона долара.
- Швейцария** - заема първо място в света по количество злато на глава от населението - 136,5 грама. Националните запаси на страната са 1040,06 тона, или 7,7% от валутния резерв на тази малка, но много богата страна.
- Япония** - на второ място сред държавите в Източна Азия. Националните запаси от злато не са се променяли през последните 15 години и са 765,22 тона, което е 2,4% от огромния валутен резерв на японците.

- Холандия** - националният златен запас е 612,45 тона, което е 55,2% от валутния резерв на страната.

- Индия** - затваря десетката на държавите с най-голям златен резерв. В хранилищата на

страната се намират 557,75 тона злато, което е 6,7% от валутния резерв.

Отец Боян Саръев е роден на 5 май 1956 г. във вече обезлюденото кърджалийско село Жълти чал. Възпитаник е на училището за милиционери в Стрелча, по-късно работи като сержант в близкия Крумовград и в София. Завършва школата на МВР в кв. Симеоново. Макар родителите му да са мюсюлмани, той приема християнството и го превръща в своя мисия дотам, че от години е познат в цяла България и не само като стожер на православието в Родопите. От 1990 г. е председател на движението за християнство и прогрес "Свети Йоан Предтеча", което връща християнската вяра на потомците на ислямизираните българи.

Отец Саръев, какви пътища Ви отведоха от професията на полицаи към духовното поприще на свещенослужител?

- Неведоми са пътищата Господни. Когато Бог иска да обърне някого към себе си, той намира средства и начини... Така да се каже, провира го през иглени уши, през всевъзможни изпитания, докато стигне до истината, до нашия Господ Иисус Христос, за да му вярва и служи. Сложно е това духовно прераждане, защото изисква дълго време на тежки изпитания. Бог ме обърна, откри ми истината, че светът не се управлява само от три материалистически закона. Господ ми показа, че той е пътят, истината и животът и че ако трябва да се въздейства на този свят да бъде по-добър, по-справедлив, по-честен, то трябва да е чрез словото Божие, а не само със законите на властта и държавата.

- Съгласен ли сте с мнението, че православната ни църква не е достатъчно обърната към хората и че е необходим по-съвременен начин на общуване? Както правите Вие - непрекъснато сте с миряните, водите не едно, а две телевизионни предавания.

- Още през вековете православната ни църква е била винаги отворена към българския народ. Историата на православната ни църква е историята на нашия народ. Няма нужда от друг тип отваряне към хората, защото черквите ни са отворени от сутрин до вечер, свещениците в храмовете приемат непрекъснато

миряни, редовно се служат служби. Само че хора няма. Църквата няма никаква вина, че миряните не идват. Те трябва да проявяват повече духовен интерес и да посещават храмовете. Вероятно и при нас е като при останалите професии. Както например не всички лекари или бизнесмени са на най-високо ниво и са активни, така е и със свещенослужителите. Има по-активни и трудолюбиви, има и по-малко.

- Вие сте радетеел за възраждането на християнството в Родопите. Какво днес сплотява най-много християните и мюсюлманите тук?

Българското общество не става по-духовно, а по-комерсиално, все по-консуматорско и потребителско

- Общочовешките ценности. Доброто, човечността, обичта помежду ни въпреки различията. Трябва да търсим допирните точки помежду ни, а да не се конфронтираме, противопоставяме, да воюваме, както все още се случва по света. Това няма да доведе до нищо добро.

- Може ли християнство и ислям да съществуват заедно, в хармония, да престане съперничеството между тях?

- Заедно могат, стига да бъдат оставени в ръцете на вярващите хора - и на християни, и на мюсюлмани, защото

Вярващите се разбират без значение каква религия изповядват

● С отец Боян Саръев разговаря Милен Кирилов

вярващите хора се разбират без значение кой каква религия изповядва. Всеки вярващ човек уважава вярата на другия, без това да значи, че се съгласява с неговата вяра, трябва да има търпимост и взаимно уважение. Ние всички знаем, че чувствата и религиозните преживявания са най-съкровени за човека. Затова трябва да щадим другия срещу себе си - да не го обиждаме заради вярата, както сега се получава между фанатици, безверници от ислямските страни и вулгарни материалисти и атеисти от Запада, които се избиват помежду си, а всичко това, разбира се, е плод на липсата на вяра, а е уж в името на вярата. В крайна сметка от всичко това губи човечеството.

- Много хора по света смятат, че Бог е един и че той е с различно име и образ в зависимост от общността, културата, традициите и манталитета ѝ. Съгласен ли сте с подобна теза?

- Не, в чисто богословски и догматичен план това не е истина. Не всички религии водят до спасение. Не е вярно, защото нашият Господ Иисус Христос казва - аз съм пътят и истината и животът. И ако приемем, че Христос е пътят, истината и животът, то ние автоматически изключваме, че всеки пророк или останала религия може да даде път, истина и спасение на човешката душа. В чисто човешки план може да се каже, че всички религии са добри, всички водят до нравствено и религиозно израстване. В крайна сметка Бог ще ни съди не по религии и ученията, които изповядваме, а за това колко спазваме техните закони. В противен случай, ако ние само декларираме своята вяра, без да изпълняваме заповедите на учението, което изповядваме - напразна е надеждата ни за спасение и вярата, която имаме.

- Българите ходим масово на църква на Великден, Коледа и останалите големи християнски празници. Вяр-

В манастира на отец Боян Саръев „Св. Успение Богородично“ в Кърджали се намира единствената в България частица от Светия кръст, а също и мощи на други светци

рата ли ни води или по-скоро суетата и модата? Може ли да се парадирва с вяра?

- Има известна доза показност, което не прави добро впечатление за вярата и религията. Нещо, което се демонстрира по празниците, това, че се ходи тогава на църква, е от неразбиране. За съжаление една огромна част от българския православен народ свързва Великден с месенето на козунаци, с яденето на агнешко и боядисването на яйца, а не с радостта от Възкресението на нашия Господ Иисус Христос. Не се стига до дълбоката същност на вярата и смисъла на тези празници. Те имат за цел да ни уверят, че след като е страдал, Господ Иисус е възкръснал от мъртвите, което е гаранция за нашето бъдещо възкресение. Вярващият човек трябва да има духовен живот, хубаво е да идва в храма и да присъства на богослужение. Да има организиран духовен живот през цялата година. Постите трябва да се спазват строго, да се причестяват, да се изповядват тези, които имат възможност.

- Често споменавате думите "отечество" и "родолюбие". Продължава ли да витае духът на нихилизма сред българите?

- Не бих казал, че българите са нихилисти, но не са от най-добрите патриоти. В Европа има държави и народи, кои-

то са далеч по-патриотично изявени и по-патриотични към отечеството си. Българинът смята по-скоро, че там където има добра работа и трапеза, има добър живот за него. Аз не казвам, че не трябва да ги има, но не може всичко да се свързва с яденето и пиенето. Има други ценни неща. Българското общество не става по-духовно, а по-комерсиално, все по-консуматорско и потребителско. За съжаление такива са и други общества по света, което обаче не ме успокоява. Все по-лошо се става!

- Къде остана надеждата?

- Надеждата на все повече хора е да има храна на масата, отколкото духовна радост в сърцата. Истината изисква от мен да казвам нещата такива, каквито са - няма нужда от излишен оптимизъм, който само ще ни приспи. В духовен план България и светът не вървят към добро, а обратното.

- Още ли смятате, че вероучението трябва да е задължителен предмет за учениците?

- Вероучението е хубаво да го има. Ако не бъде задължително, много малко родители се сещат да водят децата си в църковните училища. Българите като че ли са свикнали друг да им върши работата, някой друг да възпитава собствените му деца. Ако стане задължително, ползата ще е по-го-

ляма, ще има повече ефект, защото иначе децата се възползват от това, че не е задължително, и не ходят.

- Има ли нещо в десетилетията, през които работите в служба на Бога и миряните, от което да сте най-удовлетворен?

- Най-доволен съм от това, че Бог ме обърна към себе си и ми даде възможност да му служа до края на земните си дни. Щастлив съм от това, което правя за хората, за отечеството, макар че има какво още да се желае. Бог иска от нас винаги да се развиваме и да достигаме високо нравствено и религиозно усъвършенстване, което в крайна сметка ще ни отведе към царството Божие и вечния живот.

- Каква е мечтата Ви за България?

- Да я видя малко по-добра, по-уредена, по-устроена, народът ни да живее по-добре, църквите и манастирите да се напълнят с вярващ и благочестив народ. На българския народ пожелавам да гледа повече към небето и по-малко към земята и да търси правдата в царството Божие и след това всичко ще си дойде по местата. България се нуждае от хора, които да са всеотдайни за българските интереси, за българската църква и да мислят повече за обществените проблеми, отколкото за личните.

Бизнес и еколози търсят пресечни точки

Александра КОРЧЕВА

Свикнали сме да възприемаме бизнеса и екологията като постоянно конфронтиращи се сфери. Факт е, че човешката дейност е основната причина за замърсяването и унищожаването на околната среда. На нож с екологията са много от активностите на хомо сапиенс - от използване на найло-

Н о колко точно вреди бизнесът на природата? Още през 2008 г. бяха публикувани резултатите от изследванията, направени по програмата за околна среда към ООН. Според доклада годишната парична стойност на замърсяването на околната среда от цялата човешка дейност се равнява на 6 трилиона долара. Само трите хиляди най-големи фирми са отговорни за над 1/3 от тази сума. Макар че оценяването на екологичната вреда в пари събуди разгорещен дебат между експерти, колосалните цифри ясно показваха, че в световен план най-големият замърсител на природата безспорно е бизнесът.

Затова много държави въведоха и продължават да въвеждат строги екорегулации. Като част от ЕС в България е в сила европейското законодателство. По отношение на проблемите с опазването на околната среда ЕС има една от най-богатите регулационни системи с над 400 акта.

Само програмата "Натура 2000" има над 30 000 обекта.

Политиките за ограничаване на замърсяването вследствие дейността на бизнеса обаче няма как да бъдат изключително и само рестриктивни. Правителствата са осъзнали нуждата от комуникация с икономическите субекти и все по-често се наблюдават преобладаващо партньорски подходи в отношенията държава - бизнес.

Министерството на околната среда и води-

ново пликче в местната бакалия до петролните разливи. Разбира се, някои от тези дейности са много по-вредоносни от други. В последните години както на световно, така и на местно ниво все повече се наложи представата, че основните душмани на околната среда са икономическите субекти и най-вече големите компании.

те (МОСВ) поддържа различни политики за опазване на околната среда, които засягат бизнеса. Такива са насърчаването на инвестициите в екологична инфраструктура чрез финансовата подкрепа от фондовете на ЕС, развитието на "зелен" бизнес в различни сфери - туризъм, биологично земеделие, добив на биомаса, биотехнологии и др. Участието и съдействието на бизнеса се търси и по отношение на опазването на морските и речните води, вземане на решенията относно развитието на морските и планинските курорти, изграждането и поддържането на Националната екологична мрежа (защитени територии и защитени зони по "Натура 2000"), изпълнението на донорски програми BG 02 "Интегрирано управление на морските и вътрешните води" и BG 03 "Биологично разнообразие и екосистемни услуги", съфинансирани от ЕС.

Държавата насърчава развитието на екологична икономика и чрез осигуряване на финансиране за разкриване на "зелени" работни места,

популяризиране на "зелените" обществени поръчки и инструментите на ЕС "Схемата за управление по околна среда и одит (EMAS)" и "Схема за екомаркировка". Също така всяка година от МОСВ връчват призове за най-зелен бизнес за малки, средни и големи компании.

От своя страна фирмите също все повече

осъзнават необходимостта от "позеленяване". Най-голямата българска частна компания в областта на природния газ например е носител на награда за отговорно отношение към околната среда за многогодишната си инициатива "Да запазим България зелена и чиста за нас и нашите деца". Популярен наш производител на бира пък получи наградата на Министерството на околната среда и водите за 2013 г. за проведената инициатива "Зелен офис", чиято цел е намаляването на употребата на вода, електричество и консумативи, като компанията рециклира 95% от хартията в офиса и 80% от всички други отпадъци.

В процеса на "позеленяване" на бизнеса активно се ангажират и природозащитните организации.

Георги Стефанов и Ивелина Георгиева са представители на българския клон на най-голямата природозащитна организация WWF. Транснационалната неправителствена организация има опит в съвместната работа както с някои от най-мощните компании на глобално

ниво, така и с едър, среден и малък бизнес в регионален план. "Позеленяването на бизнеса води до повече печалби. Това е факт, който най-прогресивно мислящите фирми осъзнават добре", категоричен беше Георги Стефанов. Той сподели, че много икономически субекти в България проявяват интерес към различни съвместни инициативи с екоорганизации. Компаниите имат желание да намалят екологичния си отпечатък, но и да бъдат припознати техните усилия.

Ивелина Георгиева отбелязва, че трансформацията на бизнеса към по-зелен може да се осъществи чрез разнородни промени в сферите на дейност - от чисто икономически като транспорт и доставка на стоки, преработката им за суровинните индустрии, а също консумацията на енергия и вода, та до чисто комуникационни - чрез подкрепата на общи каузи и полагането на усилия за реализирането на тези каузи.

WWF може да се похвали, че си партнира с много големи компании,

които са избрали да помогнат в областта на консервацията на вода, инициативи за опазване на околната среда и работа на терен. Популярна фирма за производство на мебели е активен участник в дей-

ностите на WWF за проучване на старите гори, които са с висока консервационна стойност, както и проучване на сертифицираните гори в България и Румъния. Един от нашите мобилни оператори традиционно подкрепя организацията в инициативата за почистване на природни паркове.

"Работим и с по-малки компании, които искат да направят първите си стъпки в позеленяването и имат желанието да помагат, макар и с по-ограничен ресурс", подчерта Ивелина Георгиева. Партньорствата на WWF с бизнеса се осъществяват, като организацията неизменно се придържа към своите принципи за корпоративна ангажираност. Такива са принципът за абсолютна прозрачност, измерими резултати на позеленяването, а също и правото на WWF да не се съгласява с дадени предложения.

Интересен формат за срещането на бизнеса с екологичните интереси предоставя мрежата за чисти технологии и устойчиво развитие Cleantech Bulgaria.

Дейността ѝ е фокусирана върху работата в сферата на зелените технологии - енергийна ефективност, управление на отпадъци и водни

ресурси, възобновяеми източници на енергия. Председателят Марияна Хамънова сподели, че основната идея на мрежата е да обединява различните заинтересовани страни - бизнес, държавна и местна администрация, неправителствен сектор, свободни професионалисти, консултанти - и да стимулира взаимодействието помежду им с цел въвеждане на повече "зелени" практики в работата на фирмите. Организацията предоставя възможност за среща между различните сектори под формата на кръгли маси с експерти и др., а също предлага консултантски услуги в сферата на устойчивото развитие.

"Преминаването към екологични практики е процес, който не зависи само от едно звено.

Нужен е диалог, активно включване на различните страни и поинтерактивен подход, за да могат да се разрешат проблемите", подчерта Марияна Хамънова.

Самият бизнес най-често има пряка полза от въвеждането на природосъобразни практики. Процесът на позеленяване е свързан с намаляването на количеството ресурси, които употребява фирмата за дейността си. Това от своя страна намалява разходите на бизнеса. Постигането на взаимна изгода - фирмите да свият разходите си, а вредата върху природата от тяхната дейност също да намалее, е основната идея на мрежата Cleantech. "Пречките пред въвеждането на такива технологии са най-често финансови", заключи Марияна Хамънова.

По определение на програмата за околна среда към ООН (UNEP) зелено работно място е позиция в дадена сфера - земеделие, производство, услуги, изследователска дейност или администрация, - чиято основна функция е допринасянето за опазването и подобряването на околната среда. Това могат да бъдат разнородни типове работа за разнородни специалисти - от еколози до инженери. До 2030 г. се очаква Китай, САЩ и ЕС да имат над 1 милион зелени работни места. С голяма тежест е инициативата "Зелена работа" на UNEP, Международната организация на труда (МОТ) и Международната конфедерация на профсъюзите. У нас въвеждането на такава политика се осъществява съвместно от МОСВ и МТСП, като от националния бюджет е осигурено финансиране за разкриване на "Зелени работни места".

Близо 75% от европейците живеят в градове, сочи статистиката на Евростат, като тенденцията е урбанизацията на Стария континент плавно да се повишава. В България 5 338 261 души живеят в градовете, което е около 72,5% от населението. Като причина за урбанизацията най-често се сочат по-добрите възможности за работа и образование, по-високото качество на здравни услуги и развитият културен живот. По-рядко се споменава абсолютната изостаналост на българското село, забравено и от Бог, и от държава, липсата на препитание и мизерията. Смяната на статута с "градски" с нищо не помага на малките населени места.

През последните 14 години 16 български села са придобили градски статут, обясни за в. "Животът днес" Георги Станев, началник на отдел "Администриране на базисни данни" към Националния статистически институт. Това означава около 50 000 нови граждани. Такава е и Катерина Стратиева от казанлъшкия град Крън. "Вече почти четири години сме граждани, но сякаш животът ни си е същият, проблемите са си същите. Младите хо-

Когато на табелата пред селото вече пише „град“

ра все по-често напускат родния край, за да си търсят препитание и по-добро място за живот, средствата на пенсионерите не им стигат, за да свържат двата края. Имаше известни подобрения на инфраструктурата, но най-важното - канализацията не е изградена.

Какъв град сме, като нямаме канализация?“, пита риторично Стратиева.

Кметицата на града Теменужка Люцканова призна, че проблемите с канализацията наистина са належащи. "Непрекъснато викаме пожарните служби да изпомпват вода от приземните етажи и мазетата на хората заради високите подпочвени води. Тази зима бе особено тежка и бяха наводнени десетки домовете", каза Люцканова. Тя допълни, че през 2013 г. е одобрен проектът за изграждане на канализационна инфраструктура по Оперативна програма "Околна среда", но все още няма подписан договор за финансиране, което връзва ръцете на мест-

Крън вече има самочувствие на град, но няма... канализация

ната власт.

На въпроса промени ли се нещо в живота на крънчани, откакто са станали граждани, кметицата отговори положително. "Разбира се, че се промени. Самият статут "град" носи повече престиж и променя самочувствието на хората. Смятам, че с повече такива положителни промени ще се измени начинът им на живот, начинът им на мислене", допълни Люцканова.

По закон едно село, за да получи статут на град, трябва да има поне 3500 жители.

На този критерий отговарят 17 села в България, в които живеят общо около 73 000 души. Повечето са разположени около големите агломерации - София и Пловдив, като с. Първенец, с. Труд (област Пловдив) или с. Казичево и с. Владая (област София). Най-голямото българско село е Лозен, на 17 км югоизточно от столицата. В него живеят 6322 души. Младата двойка Елица Пешева и Даниел Вълчанов са се преместили от София в селото преди по-малко от година. "Живеехме в апартамент в центъра на столицата, но решихме, че можем да се откъснем от шума и задръствани-

ята на града, като се преместим в къща с двор. Не мога да опиша спокойствието, на което се радваме. Грижим се за градинка, през летните вечери оставахме до късно на двора", сподели Елица.

Второто по големина село у нас, което спокойно може да кандидатства за градски статут, е с. Айдемир (област Силистра).

В него живеят 5914 души. "За какво ни е да ставаме град, най-много да се вдигнат данъците", отсече кметът Ден-

чо Георгиев. Според него по-разумното е Айдемир да стане община, като включи селата Ветрен, Сребърна и П. Ламбриново. "Местните хора си плащат данъците, но те отиват в общинския център - Силистра, оттам в републиканския бюджет и след като се преразпределят, се връщат в общината, но не стигат до нас", споделя Георгиев.

Най-младата българска община е Сърница, която се намира в Западните Родопи. Тя включва град Сърница и селата Медени поляни и Побит камък, които до момента бяха в община Велинград, област Пазарджик. "Това е 265-ата община в България, която бе одобрена с указ 177 на президента от 22 юли 2014 г. След Сърница в Министерството на регионалното развитие и благоустройството няма постъпили искания за такива административно-териториални промени", уточниха от ведомството.

Не загдохме най-важния въпрос, защото е очевидно, че градският статут не осигурява на жителите нищо, което да се рогее с представите ни за членове на европейската общност. Болшинството от селата ни продължават да битуват като в средата на миналия век, а големите градове се задъхват от пренаселеност. Изходът е един и той се нарича децентрализация. Кой ще направи първите стъпки - предсметой да видим.

Д-р Дона Пикард, асистент по социология на селската общност в Института за изследване на общества и знанието при БАН

- През последните десетина години от картата на България са изчезнали повече от 20 селища. Топят ли се българските села?

- Не бива целта ни да е на всяка цена да спасим всяко село - по-скоро трябва да се фокусираме върху друг въпрос - какво губим като социален ресурс, традиционни знания, характерен с архитектур-

Интензивното обезлюдяване може да спре

ните си особености сграден фонд и т.н. и какво от тези неща е ценно за нас като общество? Имаме ли обществен консенсус дали и защо тези ресурси са важни за нас? И какво сме готови да дадем, за да спасим този ресурс? Например градските жители да отделят малко повече средства, за да купуват български селскостопански продукти, и/или земеделците, животновъдите и биопроизводителите да се осмелят да експериментират, като се включат в организации на производители или в кооперативи. Би ми се искало да спрем да говорим за обезлюдяването на селата ни едва ли не като метеорологичен феномен (топене), който не зависи от нас. Има редица фактори, които са поставили селските жители под огромен икономически, социален, политически дори натиск и това, че те все още не са се обезлюдили напълно, само може да ни доказва, че са много по-устойчиви, отколкото мислим.

- Има ли начин да се върнат хората в по-малките населени места?

- Като се създаде работеща икономика в селските райони, която да се възползва отговорно от всички местни ресурси (социални и природни). Това може да включва брендиране на български селскостопански продукти (чрез защитени географски указания, защитени наименования), обезпечаване на населените места с широколентов интернет за осигуряване на условия за работа от дома, подвижни лекарски екипи и библиотеки, осигуряване на допълнителни материални стимули и социални придобивки за учители и лекари, които работят в населени места с влошени социално-икономически показатели, и т.н.

- До каква степен това зависи от местната власт?

- Дотолкова, доколкото местната власт има финансов ресурс и капацитета да инициира и изпълнява програ-

ми за местно развитие. Тук опираме не само до образованието и квалификацията на местните кметове, местни наместници, администрация и неформални лидери, но и до начина, по който се формират приходите на общината и се легитимират разходите ѝ. Тук трябва да се обърне внимание и на властовите отношения между общински център и останалите населени места в общината, които често се борят за много ограничени суми.

- Дайте ни примери със страни, които имат същия проблем, но лека-полека го решават.

- Хубаво е, че повечето страни от Западна Европа вече отдавна са минали по нашия път и можем да се учим от тях. На първо място по важност е урокът, че никоя държава не е успяла да обърне тенденцията и да започне да увеличава броя на селското си население. Не бива това да е целта. Но е важно да се спре или силно да се намали спадът му. В

този смисъл много внимателно трябва да се проследят процесите, случили се например във Франция, която е една от европейските страни с най-интензивно обезлюдяване на селските райони в началото на миналия век, но след 70-те години поради редица процеси, които "разместват" по важност основните икономически райони на страната, миграционните процеси спират да влияят значително върху намаляването на селското население. Тук има роля развитието на пътна инфраструктура, развитието на добра мрежа от услуги и много важно - прилагането на държавни политики за стимулиране на потреблението на местна храна и селскостопански продукти (включително чрез квоти за използване на местни продукти като съставки в храната в общинските заведения като детски градини, училища, болници и т.н.).

**Страницата подготви
Мирослава КИРИЛОВА**

Микаела ВЪЖАРОВА

„Във фитнесите ври от забранени вещества, MBR и агенцията по храните трябва бързо да действат. Режимите за производство и продажба на подобни добавки у нас са рисково либерални и на това трябва да се сложи край“, поиска рязко министърът на спорта Красен Кралев, след като гръмна допинг скандалът с националния отбор по вдигане на тежести.

„От консумираното в България свинско месо над 30% е контрабанда, а родното производство умира. Трябва завишен контрол от данъчните и от агенцията по храните.“ Това пък гневно изискаха същия ден на национален форум от Асоциация на месопреработвателите в България, позовавайки се на собствени информационни канали.

„Заради приближаването на Великден, с включването на яйцата в списъка със стоки с висок фискален риск и заради очакваната прекомерна консумация на агнешко, на козунаци и др. агенцията по храните тази година започна още по-мощни проверки и трябва да натисне максимално, за да не бъдат допуснати на територията на България опасни продукти и храни“, коментира други едни задачи на агенцията принципалът на БАБХ - земеделското министерство. (Едва ли има нашенска домакиня, която да не помни безбрежните суперрафтове от предишни години, заринати с агнешко от Нова Зеландия и Чили, с яйца от щастливи и нещастни кокошки, с козунаци всякакви, вкл. позавехнали, от къде ли не.)

„Ще успеят ли от агенцията по храните да довършат в срок кампанията за ваксиниране на животните срещу болестта син език, след като трябва да бъдат покрити до 1,5 млн. овце и поне 600 000 говеда?“, питат агенцията, пак нервно, от всички посоки (и медии, и стопани) след миналогодишния мор от син език на добитък и щетите за милиони.

Това - за допинга, свинете, Великден и синия език - е само дребна месечна извадка от казуси в държавата, чието решение изцяло или частично се чака от една институция в националната администрация, наречена Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ). По статут - вторичен разпоре-

За допинга, за синия език, за рега на ЕС и агнешкото от Чили „отговорна е“ БАБХ

дител с бюджетни средства към Министерството на земеделието и храните, което в превод значи: фиктивно еманципирано, изнесено звено на министерство. Без адекватна на функциите си бюджетна осигуреност, без право на капиталови разходи, без самостоятелни права както за правене на дългосрочни политики, така и за оперативни „пожарни“ действия - примерно при усложнени епизоотични обстановки на територията на страната. Или при не дай боже масово натравяне с влезли в търговски оборот заразени или развалени суровини и продукти. Или при търговски бум със странен илач, лекуващ всичко, продаван само през интернет от анонимници, оказал се след време груба шарлатания.

Нашата отговорност за контрола на храните по цялата верига - от фермата до вилницата, контролен модел, който е и строго европейско изискване - е огромна, обясняват експертите на всички нива в БАБХ.

Гарантирането на такъв контрол е въпрос на опазването на здравето на хората, а опазването на здравето на гражданите на всяка страна е национален приоритет, въпрос и на националната сигурност, вдигат летвата от Брюксел, от законодателния тръст на ЕС - еврокомисията, европарламента и Съвета на Европа.

След всички тези купички искания, изисквания и очаквания от институцията с аббревиатура БАБХ няма как всеки повечко мислещ и информиран български гражданин и потребител да не си зададе въпрос: „В състояние ли е тази толкова „второстепенна“ БАБХ да

работи така, както трябва да работи, има ли тя капацитет и осигуреност?“. Отговорът е, че за да може тази видимо необходима и първостепенна по значимост структура да работи пълноценно, са й нужни сериозна сила, права, пълномощия, самостоятелност, финансова осигуреност, възможност за привличане и постоянно квалифициране на кадри, свобода за самостоятелни оперативни решения, съответно за прегрупиране и пренасочване на средства където и когато е необходимо.

Трябват й подходящ инструментариум (най-малкото съвременни лабораторни комплекси и информационни системи), съвременна мобил-

ност и т.н., и т.н. Трябват й нови и адекватни на европейските вътрешни структури, способни да правят и изпълняват дългосрочните стратегии за пълноценно и ефективно функциониране на агенцията, за превенция на риска.

Обезателно трябва и държавно гарантиран „бедствен“ финансов фонд - сигурна възможност за светкавична реакция при кризи. Да речем, при ветеринарни епидемии от рода на миналогодишните, аргументират се експертите от агенцията и уточняват: ако имаше такъв фонд и нямаше бавене, през 2014-а нямаше да изпуснем синия език в такъв ужасяващ мащаб.

Но вместо да може да работи и да се разгръща динамично, да гарантира все по-надеждно безопасността и качеството на онова, което консумираме и даваме на децата си ежедневно, Българската агенция по безопасност на храните се оказва притисната да оцелява трудно.

Принудена да се съобразява дори с ново-

окастрен фонд заплати и да съкращава кадри (между 13 и 20%). Да проси от държавата пари даже за изплащане на обезщетенията на уволнените. При положение че тя самата постоянно генерира приходи (от глоби, други санкции и такси), които по правилник отиват директно в държавния бюджет. Принудена още да прави куп нежелани (в разрез със стратегическите си цели и мисия) реструктурирания, ликвидации и сливания на центрове, институти и дирекции. Вместо да създава така необходимата й нова евромрежа от модерни, експресни и референтни лаборатории, да трябва по спешност да реже изследователски екипи и възможности за експертиза.

В цялата тази доста неприятна БАБХ-ситуация обаче има и нещо добро и то е законът. Защото нито една съществена и структурна промяна в агенцията не може да се случи без промени в закона, в случая в Закона за БАБХ, без ангажиране и произнасяне на парламента. Т.е. налице е поводът законотворците да сложат на дневен ред определено невторостепенната тема „Агенция за безопасност на храните“ и да преосмислят вярно и нейния статут, и правомощия, и отговорности, и държавно позициониране. Не само (но дори и само) заради вече цитираната норма в политиката на ЕС, че: отговорността за безопасността на храните във всяка страна - член, е въпрос на националната сигурност, но и на общността сигурност, на сигурността на Европа без граници. Ако нашите нормотворци и изпълнителна власт приемат и осъзнават вярно, по европейски отговорностите и задачите на националната агенция по безопасност на храните, няма как тази агенция да продължи да стои загърбена от държавата - там където се оказва днес (или пък е сложена вчера): равнена примерно с Агенцията по градушките, с тази за лозите или с друга една - по хазарта.

Законът за училищното образование набъбна до 300 страници. Документът, който след десет години чакане най-сетне трябва да положи начало на реформа в образованието, е получил 729 предложения от депутати между първо и второ четене. Експерти с

основание предполагат, че именно заради голямото количество текстове приемането му за пореден път ще бъде забавено и няма да се случи до лятната ваканция. А ако то се отложи, ще се забави и влизането в сила на закона, който трябваше да заработи

от догодина. В момента депутатите от комисията по образование са обявили и извънредни заседания, за да се преборят с огромния обем от над 1000 текста, които трябва да обсъдят и окастрят, за да придобие документът приемлив вид. Част от тези предло-

жения са чисто технически, а някои от тях опозицията е внасяла по два пъти. Други обаче съдържат изключително смислени идеи, част от които може дори да бъдат приети при второто четене, когато законът се обсъжда текст по текст.

Депутати предлагат ранен прием в математически и езикови гимназии

● **Настояват още скалата за матурите да се обявява предварително и занаят да се учи от шести клас**

Мила ХРИСТОФОРОВА

Частните училища да направят жест в отговор на това, че вече ще получават държавно финансиране, е едно от депутатските предложения към училищния закон. Текст, внесен от Бойка Маринска от Реформаторския блок, настоява училищата, които получават държавна субсидия, да обявят безплатен прием за една пета от местата си. Критериите, по които ще се определя кои деца могат да бъдат приемани безплатно, според Маринска трябва да се определят от самите училища и да бъдат записани в правилниците им. Председателят на комисията Милена Дамянова от ГЕРБ също твърди, че вероятно би възприела идеята, но трябва да се прецени много внимателно дали тези безплатни места няма да се отразят върху таксите на останалите деца, които ще учат срещу заплащане. Лидерът на ДПС Любим Местан пък е поискал друго ограничение, с което подобно нещо може да се предотврати - таван за таксите. Той настоява сумите, които родителите на децата в частните училища заплащат, да не надхвърлят 70% от държавната субсидия, която училището получава. В момента тя се равнява на около 1350 лева на ученик годишно.

Ако това предложение бъде прието, ще означава, че таксите в частните

училища ще паднат под 1000 лева.

Местан има и още няколко предложения, сред които и това майчиният език да се изучава задължително в поне четири учебни часа на седмица. Друга негова идея, която той последователно отстоява от известно време насам, е в закона изрично да се запише, че скалата, по която точките на матурите се приравняват в оценки по шестобалната система, трябва да бъде ясна още преди изпита. В момента това не се прави и всяка година скалата се оповестява, когато писмените работи на учениците са проверени и се знае какъв брой точки са получили. По този начин просветното министерство винаги оставя съмнения, че скалите се напасват така, че двойките да бъдат сведени до минимум и да изглежда, че учениците се справят добре. По този начин се получава парадоксът, че у нас абитуриенти, които не са написали нито едно изречение по последния въпрос, който изисква създаване на текст, получават петици, ако просто са решили теста.

Депутатите от ГЕРБ също са поправили част от собствените си предложения между двете четения.

Те въвеждат нов текст, с който се разрешава ранен прием в математическите гимназии.

В първия си вариант законът не предвиждаше тези училища да приемат деца от пети клас и директорите реагираха много остро с аргумента, че това е възрастта, в която се открива и трябва да бъде развиван математическият талант. Сега депутатите поправят тази грешка и дори отиват по-нататък - позволяват прием от пети клас и в езиковите гимназии, както и в хуманитарни училища като НГДЕК. Самото ръководство на Класическата гимназия неотдавна заяви, че ако подобна поправка се направи, ще пристъпи към такъв ранен прием. Много от езиковите гимназии също заявяват, че ще се възползват от тази възможност.

Сериозни промени има и в частта, която разрешава "домашните" ученици - тоест родителите да обучават децата си вкъщи чрез т. нар. самостоятелна форма. Депутатите въвеждат обаче сериозен контрол върху този начин на обучение чрез допълнителни текстове. Народни представители от няколко групи настояват, ако искаш да обучаваш детето си у дома, това да става с разрешение на експертна комисия към районното управление по образованието, като в тази комисия има и представител на общината. Тя трябва да прецени дали семейството има потенциала и възможностите да учи детето вкъщи. Представители на Реформаторския блок пък предлагат да се запише, че ако детето учи у дома от първи до четвърти клас, но не покрие образова-

телните изисквания на държавата, в пети клас задължително се записва в училище.

Депутати от ГЕРБ са внесли и текст, с който се разрешава децата до 14 години да учат у дома по желание на родителите,

а след тази възраст - и по собствено желание, като от родителя се иска само да даде съгласие за това.

Патриотичният фронт неочаквано предлага промени, които коригират философията на вече приетия на първо четене закон. Според него основно образование се завършва в седми клас, но Патриотите настояват първата диплома да се взема в осми. Подобно искане е внесъл и Янаки Стоилов от БСП. Патриотите искат също и специални часове по родолюбие и военно дело, второто с практическо обучение. Според тях въпросите

часове трябва да са не по-малко от десет за годината, като в тях децата се обучават как да действат при бедствия, аварии и тероризъм. Допълнителен час по "лични финанси" пък е поискала депутатка от АБВ.

Янаки Стоилов внася предложение, съгласно което професионални паралелки пък може да има още от шести клас. Вероятно идеята е по този начин занаят да получат и децата, които отпадат рано от образователната система и така и не продължават училище след осми клас.

Ако усвоят професия още в шести и седми, шансът им да не се превърнат в перманентно безработни е много по-голям.

Стоилов предлага да се въведат и още един вид училища - лицей, чиито програми се правят съвместно с университетите. Той обаче настоява да има и спе-

циални училища за деца с противообществени прояви, въпреки че като цяло депутатите са за закриването на този тип училища.

Прави впечатление, че почти няма предложения по текстовете, свързани с мерките за дисциплина, въпреки че доскоро те будеха най-големи дискусии поради факта, че агресията в училище расте. Само за тази учебна година имаме регистрирани над 4000 случая на насилие в над 80% от българските училища. Мерките срещу това обаче в закона са сведени предимно до превенция и "позитивна дисциплина" - тоест създаване на екипи за подкрепа на учениците, които да търсят силните им страни и да им помагат да коригират поведението си.

Частта, свързана с наказанията, не е претърпяла съществени промени - най-тежкото от тях е преместване в друго училище или в самостоятелна форма на обучение, ако ученикът е над 16 години.

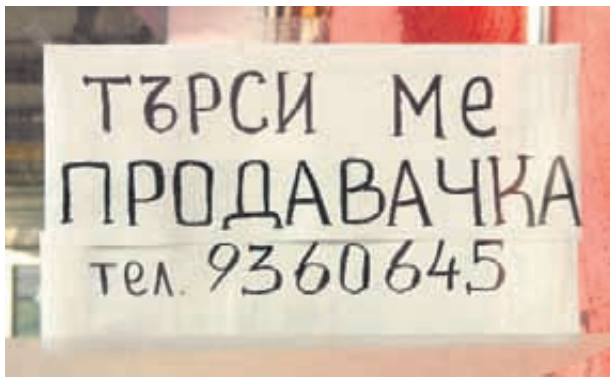
Търси ме грамотност или търсим грамотност?

Неграмотността е навсякъде около нас - на указателни табели, в написаната на ръка обява "Търси ме продавачка", дори в някои тестове за матура. Все по-често виждаме ШТ вместо Щ, ИА вместо Я и ИУ вместо Ю, 4 вместо Ч и 6 вместо Ш. Проблемът се задълбочава, а прогнозите за бъдещето не са окуражителни.

Някой ще попита: Нужно ли е да сме грамотни в свят, в който "селфи" печели

приза "Дума на годината", а компютърът ни подчертава грешно изписаните думи? Защо ни е да знаем правописа? Помага ли ни грамотността в живота?

Управителят на магазина, написал горецитираната обява, няма шанс да наеме грамотна продавачка - грамотен човек няма да разбере кой кого търси. А неграмотната продавачка ще му причини много вреди, най-вече финансови. Защото, ако тя не може да пише, почти сигурно е, че не може и да смята. Така неграмотността се мултиплицира и от това страда икономиката - увеличава се безработицата, падат доходите на хората, потреблението се свива и намаля-

ват постъпленията от данъци в държавната хазна. Държавата съответно няма достатъчно пари за качествено образование, здравеопазване, социални грижи и пътища. Кръгът на неграмотността се затваря и няма излизане от него. Затова сме най-бедната и най-нещастната нация в Европейския съюз.

Но грамотността не

е само правилно писане, гладко четене и разбиране на определен брой граматични правила. Грамотният човек внимава за начина, по който се изразява, умее да подбира правилните думи, да намира тона във всяка ситуация и подхода към проблемите. Той знае значението на думите и влиянието, което имат. Той чете повече и на-

чава повече и разбира процесите и явленията в икономиката, политиката и обществото. Той знае за какво да гласува на избори, а не чака някой да го подсети с 20 лв. коя бюлетина да избере.

Днес децата и младежите разговарят помежду си в интернет не само когато ги делят океани и континенти, но дори когато са от двете страни на бетонен панел. Връзката е бърза, многоцветна, привлекателна, прелитат снимки, видеофилми, колажи, игри на думи. Това е една нова система на ограничаване, която създаде и нови професии - блогърство, геймърство, онлайн журналистика, графичен уебдизайн и др. Но и в тази

система грамотните хора имат по-голям шанс да успеят. Защото неграмотно написаната обява на хартия ще бъде видяна от ограничен брой хора, а в интернет тя ще стои вечно и ще я прочетат милиони потребители.

Затова родителите, които искат добро бъдеще за децата си, би следвало от малки да ги възпитават колко важно е да четат и пишат правилно. Учителите, които държат учениците им да се представят добре на външни оценки и други изпити, би следвало да подбират и препоръчват допълнителни книги и помагала. Ето няколко, които биха свършили прекрасна работа.

"Моят първи речник" (автори Т. Владимирова и А. Михайлова) е сред най-новите заглавия на издателство "Просвета". Предназначен е за ученици от 1. до 4. клас. Това е обновено и допълнено издание на правописния и правоговорен речник, съставен от Тодорка Владимирова през 1984 г. Има нещо, което го прави уникален - неговите близо 10 000 думи не са подбрани произволно. Съсдействието на Института за български език към БАН те са извадени от сега действащите учебници по всички предмети от 1. до 4. клас. Така словникът предлага оптималния набор от думи, необходими на учениците от началния етап - нито повече, нито по-малко. Освен правилното им изписване и изговаряне са дадени и много техни форми, които затрудняват не само децата. Например двойното *н* при някои прилагателни имена - *лунен*, *лунна*, или двойното *т* при членуването на съществителни имена от женски род - *пролет*, *пролетта*. Графично са открити представките на думите. С оглед възрастта на учениците, към които е адресиран речникът, не са включени предлози, съюзи, глаголи от свършен вид и отглаголни съществителни имена, в които няма правописни особености. В края има приложения, съдържащи имената на някои често употребявани географски обекти - селища, държави, реки, морета и континенти, и собствени имена на хора и литературни и културни герои, които затрудняват учениците при писане. С помощта на този речник грамотните деца в България ще са повече.

"Диктовки" за 1., 2., 3., и 4. клас е поредица от помагала на "Просвета", която следва реда на темите, предвидени в учебната програма по български език за съот-

ветния клас. Те осигуряват задачи към всяка тема, които допълват изучения материал в клас и облекчават процеса на неговото усвояване. Това ги прави пълноценен

помощник в часовете по български език. Включените текстове са подходящи за диктовки и разширяват читателските умения на учениците. Може да се използ-

ват в целодневното обучение на децата, както и за работа вкъщи. И нещо много важно - дават ясна представа за степента на грамотност на вашето дете.

Поредицата "Четене с разбиране по формата PISA" от 2. до 6. клас на "Просвета" помага на ученика да развие и усъвършенства уменията си да разбира по-добре

текстовете, които чете. Откъси от класически литературни творби за деца са комбинирани с енциклопедични текстове или биографични данни за авторите, кратки справки или

таблицы. Въпросите в тестовете след всяка тема насърчават развита и усъвършенстването на уменията на учениците да извличат информация от всички тези източници,

да правят заключения и да проявяват самостоятелно мислене. Те подготвят децата от малки да се справят с изпитния формат на международното изследване PISA.

Всички издания на "Просвета" ще намерите при представителите и в търговските обекти на издателството - виж www.prosveta.bg. Може да поръчате и онлайн на www.store.bg, www.mobilis.bg, www.helikon.bg, www.ciela.bg. ЕЛЕКТРОННИ УЧЕБНИЦИ поръчайте от www.e-uchebnik.bg.

Олга КАМБУРОВА

Из френската преса от XIX в.: "На 14 декември 1864 г. в театър "Вариете" в Париж се състоя генералната репетиция на "Хубавата Елена". Първите шестнадесет такта решиха съдбата на пиесата. Завесата още не беше вдигната, а ръкопляскацията вече гърмеше. Най-после завесата се вдигна и се появи Елена. Чудо! Тялото ѝ изглеждаше мраморно, усмивката - също. Менелай също имаше голям успех, както и всички останали участници: двамата Аякси, Орест и, разбира се, Калхас, пожънаха бурни аплодисменти и такъв смях, че диригентът понякога се объркваше, защото не чуваше собствения си оркестър... Премиерата беше най-големият успех в живота на Офенбах! Истинската красота на музиката и текста сега в действителност се проявиха подобно на тайните писма, които остават невидими, докато хартията се нагрее колкото е необходимо. Настроението се повишава-

"ХУБАВАТА ЕЛЕНА" ОТНОВО В МУЗИКАЛНИЯ ТЕАТЪР

ше непрекъснато и се стигна до вакханалия. Сякаш самият Офенбах следваше божията заповед: *Je suis gai, soyer gai, il le faut, je le veux!* (Аз съм весел, бъдете и вие весели, това е необходимо, така искам!).

След безспорния успех на спектаклите "Графиня Марица", "Медитеранео" и "Вива ла дива" Националният музикален театър предлага на публиката един от

доказаните шедеври в оперетния жанр. Коя ще бъде новата Хубава Елена на сцената? Вероятно тези дни се води нежна "Троянска война" зад кулисите коя от красавиците в трупата ще застане пред публиката в новата постановка, чиято премиера е на 30 април. Това е 10-ата българска постановка на вероятно най-представяната от оперетите на Жак Офенбах - ба-

щата на жанра. Премиерният опит за прочит на произведението в София преди няколко сезона претърпя фиаско не само поради избора на версия, която с основание е рядко изпълнявана по света. Сега режисьорът Марио Николов залага на изпитаната редакция на Макс Райнхард и Ерих Корнголд, която най-често е в афишите на световните музикални

сцени. Самият режисьор е изпълнявал ролята на любимеца на богините Парис, а и диригентът Юли Дамянов има опит с тази оперета, веднъж като асистент на големия ас Руслан Райчев през 1997 г., а после и като диригент-постановчик през 2004 г. Към декорите и костюмите на Николай Николов и Цветанка Стойнова ще се прибави мултимедия, която

да направи сцената модерно изглеждаща и атрактивна. Режисьорът Марио Николов обещава да видим една красива, елегантна, стилна, по-универсална постановка на "Хубавата Елена", в която не толкова сарказмът, а закачката и добрият тон да бъдат водещи.

Каква е причината "Хубавата Елена" да бъде своеобразна емблема на оперетния жанр? Историята е разказана като античната драма, но е погледната откъм комичната ѝ страна, а остава актуална за всички времена. Пленителна музика, с гениална мелодическа красота и изящност, грация и виталност, динамика и бравурност. От първото си представление до днес "Хубавата Елена" продължава да създава нови и нови поклонници на магията на оперетата.

Проф. Златимир Коларов, председател на Съюза на писателите-лекари

След няколко години прекъсване на дейността творческата организация избра за свой председател известния ревматолог, писател и сценарист проф. Златимир

Коларов, за зам.-председател - поетесата д-р Лилия Панова, а дългогодишния председател д-р Фани Цуракова - за почтен председател. Съюзът бе пререгистриран като сдружение с

СЪЮЗЪТ НА ПИСАТЕЛИТЕ-ЛЕКАРИ ВЪЗОБНОВИ ДЕЙНОСТТА СИ

не стопанска цел за обществена полза. Предстои пререгистрация на членовете на съюза. За целта е нужно редовните членове да представят следната информация: трите имена, адрес за кореспонденция, телефон и имейл, снимка, автобиография, която да включва житейски, професионален и творчески път, библиография, награди и отличия. Данните ще бъдат използвани и за съставя-

не през 2015 г. на енциклопедия "Кой кой е сред медиците-писатели и поети в България". Желеещите да кандидатстват за членове на съюза трябва да бъдат настоящи или бивши медицински служители и освен горните данни да представят молба до председателя в свободен текст и по 2 екземпляра от книгите си за оценка от външен рецензент - изявен литературен критик, писа-

тел или поет. Книгите ще останат във фонда на Националния литературен музей. Адресът за получаване на творбите е: София - 1000, ул. "Георги Раковски" № 138, Национален литературен музей, за Съюза на писателите-лекари в България "Димитър Димов".

Възобновява се и традиционният литературен конкурс на името на писателя. Ще бъдат връчени две награди -

за поезия и за белетристика. В конкурса могат да участват само автори с медицинско образование, като представят 2 екземпляра от книга, публикувана в периода 2010-2014 г. В конкурса може да се участва с повече от една книга. Срок за получаване на творбите - 30.04.2015 г. Наградите ще бъдат връчени в деня на рождението на Димитър Димов - 25.06.2015 г.

ЮБИЛЕЙНА ИЗЛОЖБА НА БЪЛГАРСКАТА КАРИКАТУРА

В деня на шегата - 1 април, но съвсем не на шегата, се откри юбилейната 40-а изложба на карикатурата.

Организатор на събитието е секция "Карикатура" към Съюза на българските художници.

Изложбата си поставя за цел да стимулира развитието на изкуството на карикатурата в България и да допринесе за популяризиране творчеството на българските карикатуристи

в страната и в чужбина.

Експозицията е събрала последните творби на български карикатуристи, познати ни от периодичния печат. Темите както винаги са разнообразни, вдъхновени от ежедневието, политиката, проблемите на съвременния човек.

На церемонията при откриването бяха раздадени следните награди: наградата на секция "Карикатура" взе Велин

Андреев, призът на Столичната община на името на Доньо Доневи отиде при Ириен Трендафилов, наградата на Дома на хумора и сатирата в Габрово получи Йовчо Савов, за еротична карикатура беше отличен Цветан Павлов, с "Хриле и копита" си тръгна Иван Кутузов.

Стефан Десподов получи посмъртно наградата на Съюза на българските художници.

С акад.
Григор
Велев
разговаря
Румен
Леонидов

Акад. Григор Велев

Вече се спряхме на натиска, който оказват Хитлер и Мусолини върху цар Борис III, за да присъедини България към Тристранния пакт... Какво мислят другите велики сили за това?

- По това време английската дипломатия също активира дейността си в района на Балканите. Тя се стреми да привлече на своя страна Турция и Югославия с тенденция България да ги последва. Едновременно с това тя предупреждава страната ни, че ако влезе в Тристранния пакт, ще бъде нападната от Турция и Гърция. Към този момент България не е завършила превъоръжаването си и не е в състояние да се противопостави на евентуалната англо-турска агресия.

- Кога започва натискът от страна на Англия?

- Веднага след германското предложение към България за включване в Тристранния пакт Александар Колосан, помощник-секретарят на Форейн офис, предупреждава посланик Момчилов, че ако преминем в германския лагер, Англия ще промени отношението си към нас. През октомври 1940 г. пълномощният министър в Анкара Киров съобщава в София, че английската дипломатия увещава Турция да се намеси във войната, ако Гърция бъде нападната.

- Каква е реакцията на Турция, която се смята за неутрална?

- За нея можем да съдим по една публикация във в. "Ню Йорк Таймс", където е обнародвана телеграма от дипломатически източник, в която се казва, че Турция ще се проти-

Сталин бил готов да ни вкара в пакта на Хитлер и Мусолини

вопостави на всякакво нарушение на българския неутралитет и е готова да навлезе в България и да установи отбранителната си линия по билото на Стара планина. От своя страна посланикът на Англия в София г-н Рандел след разговор в Анкара съобщава на българското външно министерство, че Турция е готова да се намеси с армията си, ако някоя чужда сила заплаши Балканите.

- До есента на 1940 г. България устоява своя неутралитет. Какво се случва по-нататък?

- На 24 ноември 1940 г. английският посланик в Анкара кани българския посланик Киров на разговор, като му поставя въпрос относно целите и задачите на пътуването на цар Борис в Германия. Той заявява, че това внезапно е предизвикало голямо учудване и незадоволство както в Анкара, така и в Лондон, понеже се схваща като ориентация на България към Тристранния пакт. Но като приятел на България той държи да обърне внимание, че присъединяването на страната ни към Тристранния пакт щяло да се счете като много сериозен акт, причисляващ към неприятелите на Англия. Пропускането на германските войски щяло да има опасни последици за нас. Според Киров тази покана на английския посланик е станала със знанието на турското правителство и трябвало да бъде своеобразно предупреждение, че Турция няма да остане равнодушна.

- А какво е участието на САЩ в този пъзел от дипломатически ходове и политически заплахи?

- САЩ не стоят настрана. В проведения разговор от българския пълномощен министър Наумов представителят на Държавния департамент Атерон заявява, че САЩ одобряват декларацията на цар Борис III за запазване на

неутралитет и за ненамеса в итало-гръцкия конфликт. Тази декларация е посрещната с голямо задоволство в официалните среди на САЩ. Но след срещата на цар Борис III с Хитлер в САЩ възниква също безпокойство, както и в Англия. Държавният департамент на САЩ възобновява акцията си за дипломатическа обработка на българското правителство. Едва дочакали завръщането на царя от Берлин, в София пристига специалният пратеник на американския президент Рузвелт, посланикът на САЩ в Москва Щайнхард. След проведения разговор с царя той веднага телеграфира във Вашингтон, че е получил уверението му, че България няма да участва в евентуално нападение над Гърция.

- А какви са сигналите от Кремъл към България?

- На 19 ноември 1940 г., т.е. само два дни след срещата на цар Борис III с Хитлер, българският пълномощен министър в Москва Стаменов е поканен от помощник-комисара на външните работи Деканозов, който му заявява, че България може да получи гаранции за своята сигурност не само от Германия, но и от СССР. Нещо повече - Стаменов съобщава на Стаменов, че ако българското правителство приеме да сключи пакт със СССР, той е "готов да подкрепи всички териториални претенции за разширение на България и няма да се противопостави на включването ѝ в Тристранния пакт".

- Това, което казвате, май не е широко известен факт...

- Не е, защото след 9.9.1944 г. тази уникална декларация на правителството на СССР е скрита, премълчавана и не се посочва от българската историография. Очевидно е, че СССР прави сериозни опити да стабилизира позициите на България в преговорите ѝ с Германия и да окаже индиректен отпор на ан-

лийските намерения за района на Балканите. За това може да се съди от думите на външния му министър Молотов: "Съветският съюз няма да разреши повече балканските въпроси да се решават в негово отсъствие".

- Какви са следващите ходове на Сталин, като не забравяме, че СССР има сключен договор с Германия, т.нар. пакт "Молотов - Рибентроп"?

- На 12 и 13 ноември 1940 г. Вячеслав Молотов посещава Берлин. Чрез него Сталин се опитва да договори условията, при които Съветският съюз ще се присъедини към Тристранния пакт - нещо, което също се премълчавало у нас в продължение на 45 години. Искането на Сталин е за териториален и военен контрол на Балканите, най-вече южно от Дунав. Молотов предлага на Хитлер СССР да предостави на България гаранции, подобни на тези, които Германия предоставя на Румъния.

- За какви гаранции става дума?

- Молотов твърди, че взаимодействието с Германия предполага, че след като немските войски се намират в Румъния, съветските следва да имат свои бази в България. Хитлер отклонява това предложение.

Германците твърдят, че войските им са показани официално от правителството на Румъния, и приканват СССР да получи такава покана от България. Въпреки отказа на Германия съветската дипломатия продължава да търси решение на този въпрос в преки преговори в София, където изпраща специален пратеник...

- Имате предвид т.нар. Соболева акция... Разкажете подробно за нея.

- В София пристига главният секретар на външното министерство Аркадий Соболев, който предлага на българското правителство да сключи договор за

взаимопомощ. Чрез този договор формално се гарантира независимостта на България, подкрепата от СССР на териториалните ни искания в Беломорска Тракия и Европейска Турция. В замяна на което страната ни трябва да предостави на СССР военни бази в Бургас и Варна. Точно тук, под точка 12, е записано онова уникално предложение на СССР, за което също вече стана дума и което твърди, че ако се сключи пактът за взаимопомощ, отпадат възраженията на Кремъл против присъединяването на България към Тристранния пакт, както и че СССР също ще се присъедини към него.

- И?!

- Българското правителство внимателно проучва предложението на съветския дипломат и го отклонява, като заявява намерението си и в бъдеще да запази активен неутралитет. Не го приема поради следните причини: царят следи събитията, които се разиграват в балтийските републики след подписването между тях и СССР на договор за взаимопомощ. Дислоцираните съветски войски в тези републики подпомагат местните комунисти да извършат преврат и да обявят присъединяването на трите държави към СССР. Освен това Турция и Гърция са мобилизирали армиите си и са ги разположили по нашите граници. И не на последно място Германия и Англия следят зорко българо-съвет-

ките преговори и правят всичко възможно за тяхното проваляне.

- Как Сталин преглъща любезния отказ на България?

- Той не се примирява и на 19 ноември 1940 г. вечерта българският пълномощен министър в Москва Стаматов е извикан от Деканозов, който е помощник-комисар на външните работи на СССР. Той му заявява, че ако трябва България да бъде гарантирана, то това трябвало да стане и от СССР. Дошло е време, казал Деканозов, България да потърси гаранции и от СССР. По време на разговора влиза Молотов и заявява: "Имам впечатление, че в България положението е много напрегнато и тежко. В Народното събрание се чуват обвинения срещу правителството, че в него има министри масони. Има дори атаки срещу Н.В. царя. Тежко е икономическото и финансовото състояние на страната. А в Берлин, когато започна да говорим за България, винаги ми казват, че трябва да питам Италия за българските работи. Какво означава това? Имате ли договор с Италия, или са дадени някакви гаранции от нея за България? До мене стигна и слух, че Унгария, Словакия и Румъния, Испания и България ще се присъединят към Тристранния пакт? В Берлин ми намекнаха, че някои от тези държави ще се присъединят. Дали България ще направи същото?".

Търсете в книжарниците книгите „Българската национална кауза 1762-2012“ и „История на българите от Македония“, том 1, на акад. Григор Велев

Моят град

СОФИЯ

Най-добрият град за живеене през 2014

София спечели наградата в класацията на Дарик радио и вестник "24 часа" за най-добър град за живеене през 2014 година. Столи-

цата получава за трети път отличието, което бе връчено на кмета Йорданка Фандькова от президента на страната Росен Плевнелиев. "София дава възможности за добро образование и за кариерно развитие, което бе оценено от международните агенции", коментира г-жа Фандькова по време на церемонията. Тя припомни, че столицата попадна сред 30-те най-бързо развиващи се градове в света и в Топ 10 в Европа по отношение на инвестициите за култура и икономическо развитие. По време на тържеството София получи още два приза - за хайтек град и специалната награда на НДК за най-ярък град в областта на културата. "Всеки, който е ходил в чужбина и в европейските столици, знае, че София е градът с една от най-скоростните връзки с интернет и това е едно голямо предимство", посочи също Фандькова. В плановите на Столична община се предвижда разширяването на възможностите за безплатен интернет на открито и в превозните средства, стана ясно на церемонията.

ВАРНА

Общинска полиция ще пише и фишове за неправилно паркиране

Служителите на Общинска полиция вече могат да издават и фиш за неправилно паркиране на автомобили по тротоари и пътни артерии. Това гласи заповед на кмета на Варна Иван Портних, с която бе допълнена предходна разпоредба. Досега общинските органи на реда съставяха единствено актове на нарушителите. Фишовете ще се издават в три екземпляра, като това може да стане както в при-

съствието, така и в отсъствието на водача. В случаите, в които документът се съставя в отсъствието на собственика, първият екземпляр трябва да бъде закрепен към автомобила, като това се приема за равносилно на връчване. Вторият екземпляр се изпраща по пощата, а третият остава на съхранение в службата по контрол. В случаите, когато лицето оспорва извършеното от него нарушение, размера на

наложената му глоба или откаже да подпише фиша, се съставя акт. Заплащането на фиша се извършва от посочената в него банкова сметка или на касите на Община Варна. Издаден фиш, глобата по който не е платена доброволно в едноседмичен срок от датата на издаването му, се смята за влязло в сила наказателно постановление и се изпраща за събиране от публичен изпълнител.

БЛАГОЕВГРАД

Първият „Блус и Джаз“ събра хиляди фенове

Две прекрасни вечери Благоевград живя с магията на първия по рода си "Блус и Джаз" фестивал. На 27 и 28 март жителите и гостите на града часове наред се наслаждаваха на изпълненията на

Васко Кръпката, Васил Петров, финландеца Ееро Турка, Стефка Оникян, "Delta Roosters", както и на Биг-Бенд Благоевград и талантивите млади изпълнители Лъчезар Кацарски и София Арабаджиева.

Със своя съвършено нов формат "Блус и Джаз" фестивал Благоевград 2015 няма аналог в България. Той даде заявка за още много години успешно развитие на новия фестивал в Благоевград.

ПЛОВДИВ

Възстановяват алеите и осветлението на „Бунарджика“

Община Пловдив заделя 80 хил. лв. за възстановяване на алеите и осветлението в парк "Бунарджика". Това обяви кметът на града инж. Иван Тотев, като подчерта, че след положените грижи за Дановия хълм фокусът на внимание тази година е "Бунарджика". За по-голяма оперативност средствата се прехвърлят на

район "Централен", който да проведе процедурите. Допълнително 30 хил. лв. предстои да бъдат инвестирани във възстановяването на водопроводната система и изграждането на водни каскади. "Ще подготвим проектна документация с цел през 2016 г. да възстановим още водни атракции", допълни кметът.

БУРГАС

Кметът Димитър Николов и представители на синдикатите подписаха новия колективен договор за работещите в системата на бургаското училищно здравеопазване. И двете страни са доволни от заложените в него условия, които са по-добри в няколко направления. С по 30 лева се увеличава основната работна заплата на медицинските сестри в училища, детски градини и ясли, както и на здравните медиатори. С по 50 лева се увеличават парите за дрехи, които се получават веднъж в годината. Два

Училищните здравни работници ще взимат по-висока заплата

пъти в годината ще се дава финансова награда в размер една минимална работна заплата. Промените касаят 350 служители в този сектор. "Това са хора, кои-

то работят с нашите деца. Винаги трябва да търсим по-добрите условия, за да изпълняват задълженията си мотивирани", каза кметът Димитър Николов.

СТАРА ЗАГОРА

Деца от социалните домове ще спортуват безплатно през ваканциите

Община Стара Загора ще осигури безплатен достъп до спортната зала и включването в организирани спортни занимания по гимнастика на деца в неравностойно

положение от социалните домове в града. Инициативата се осъществява по програмата към Министерството на младежта и спорта - "Спорт за децата в свободното им време". С подкрепата на кмета Живко Тодоров СК "Спортна гимнастика" стартира проекта на 2 април 2015 година с ежедневни занимания през пролетната ваканция на учениците. Той ще продължи и по време на лятната ваканция до 20 юли. Заниманията ще се провеждат в гимнастическата зала на стадион "Берое". "Задачата ни е да приобщим децата в риск към организирани и системни тренировъчни и спортно-състезателни занимания с цел подобряване на тяхното здраве, двигателна култура и социална интеграция", съобщи Ирина Руняшка от СК "Спортна гимнастика".

Владислава ГАЛЕВА,
юрист

Пенсионери не могат да получат парите на майката за гледане на внуче

Едно от най-желаните събития в живота на хората е раждането (или осиновяването) на дете. Но освен с другите емоции този период почти винаги е свързан и с промяна в трудовия статус, възнаграждението, професионалното развитие на единия или на двамата родители. Законодателството в България е социално насочено и закриля в максимална степен правата на хората, създаващи и отглеждащи деца.

Времето, през което една жена получава право на обезщетение за бременност и раждане, е 410 дни от момента на раждане на детето или иначе казано, 45 дни преди раждането плюс още една календарна година. След изтичането на този период всяка майка, респективно осиновителка, има право на допълнителен платен отпуск за отглеждане на детето, наречен майчинство.

След изтичане срока на обезщетението за бременност и раждане за майката съществуват няколко правни възможности:

- Да заяви, че желае да ползва отпуск за отглеждане на малко дете, като подаде необходимите документи. В този случай майката ще започне да получава обезщетението за отглеждане на малкото дете от датата, посочена в заявлението.
- Да се върне на работа, като прехвърли правото на обезщетение за отглеждане на детето на бащата или на един от нейните, съответно неговите родители (баба, дядо на детето) - в този случай обезщетение ще започне да получава отглеждащият детето.
- Да се върне на работа - в този случай тя има право на обезщетение за използване на допълнителния платен отпуск за отглеждане на малко дете.

Предмет на конкретната статия е втората посочена възможност.

Допълнителният платен отпуск за отглеждане на дете може

да се ползва, стига детето да не е настанено в детско заведение. Размерът на този допълнителен отпуск е до навършване на 2-годишна възраст за всяко първо, второ и трето дете и до 6 месеца за всяко следващо дете.

Именно този допълнителен отпуск, наречен майчинство, може да бъде разрешен и на другия родител - бащата, респективно осиновителя или на един от родителите на майката или родителите на бащата на детето.

Необходими условия:

1. За да получат правото да се прехвърли майчинството на бащата, бабата или дядото, този, който ще се ползва от това право, трябва да работи на трудов договор.
2. Друго много важно условие е майката да даде съгласие за това прехвърляне.

През времето на този отпуск на майката или на лицето, което е поело отглеждането на детето, се заплаща парично обезщетение при условия и в размери, определени в закон. Времето, през което този отпуск се ползва, се признава за трудов стаж.

Целта на прехвърлянето на правото на майчинство е прехвърляне на обезщетенията, които да заместят загубеното трудово възнаграждение за времето на ползване на отпуск за отглеждане на дете.

В конкретния случай можем да разграничим няколко условно наречени "страни" по процедурата, касаеща прехвърлянето на това майчинство:

- Първата страна е майката (осиновителката), която дава съгласие за ползване на отпуска от друго лице;
- Втората страна е нейният осигурител;
- Третата страна са бащата, бабата или дядото, които могат да ползват този отпуск за отглеждане на дете;
- Четвъртата страна е осигурителят на тези лица;
- Петата страна е териториалното поделение на Националния осигурителен институт, където е регистриран осигурителят на майката, съответно на бащата, бабата или дядото или самоосигуряващият се.

Много е важно да се има предвид, че става въпрос за прехвърляне на отпуска за гледане на дете до 2 години. Това право на прехвърляне на обезщетението за майчинство може да се упражни, след като детето навърши 1 годинка.

От възможността да прехвърлят майчинството могат да се възползват работещите по служебни правоотношения, приравнените на трудови и служебни правоотношения и самоосигуряващите се лица, когато са осигурени и с вноска за фонд "Общо заболяване и майчинство".

Право да им бъде прехвърлено майчинството имат само бащата, бабата или дядото на детето. Други лица, дори и да са в близка роднинска връзка с майката (осиновителката), не могат да се възползват от тази възможност въпреки нейното съгласие.

Процедурата

Допълнителният отпуск за отглеждане на дете до двегодишна възраст се ползва въз основа на писмено заявление в свободен текст от бащата, бабата или дядото, отправено до неговия осигурител,

в което се определя от кога ще се ползва отпускът.

Предприятието е длъжно да го разреши от деня, посочен в заявлението. Ако заявителят няма право на този отпуск, предприятието е длъжно да го уведоми за това незабавно, като мотивира отказ си.

Към заявлението се прилагат декларация и справка съгласно Наредбата за работното време, почивките и отпуските.

Декларацията се попълва от майката (осиновителката), даваща съгласие за прехвърляне на отпуска за отглеждане на дете, и от лицето, което поема отглеждането на детето и ще ползва отпуска. Декларацията се попълва в два еднообразни екземпляра и се представя и съхранява от осигурителите на майката (осиновителката) и на лицето, поело отглеждането на детето.

Справката се попълва от предприятието, където работи майката, в два еднообразни екземпляра и също се представя и съхранява от осигурителите на майката (осиновителката) и на лицето, поело отглеждането на детето.

Необходими документи

За да се отпусне обезщетение за отглеждане на малко дете

на лице, различно от майката (осиновителката) на детето, трябва да се подготвят следните документи:

1. Заявление и декларация за ползване на отпуск по чл. 164, ал. 1 КТ.
2. Копие от акта за раждане на детето.
3. Заявление-декларация за изплащане на парично обезщетение за отглеждане на малко дете на основание чл. 53 КСО - по образец, със задължително попълнените данни от осигурителя (самоосигуряващия се) относно правото на паричните обезщетения.
4. Декларация, че майката (осиновителката) не е лишена от родителски права или нейните родителски права не са ограничени по установен ред; че детето не е дадено за осиновяване и не е настанено в детско заведение, както и че детето не се отглежда от лице по програми за подкрепа на майчинството.
5. Справка от предприятието, в което работи лицето, което поема отглеждането на детето, по образец, в два екземпляра.
6. Декларация за банковата сметка за изплащане на паричните обезщетения и помощи.

Прекратяване

Майката (осиновителката) има право по

всяко време да оттегли с писмено заявление до предприятието, в което работи, даденото от нея съгласие за прехвърляне на майчинството и да продължи да ползва лично отпуска за отглеждане на детето.

От своя страна лицето, поело отглеждането на детето - баща, баба или дядо, също може да прекрати ползването на отпуска с писмено заявление до предприятието, в което работи.

Допълнителният отпуск се прекратява и в следните случаи:

- при настаняване на детето в детско заведение;
- при даване на детето за осиновяване;
- при смърт на детето.

Ползването на допълнителния отпуск за отглеждане на детето от бащата, бабата или дядото не се прекратява, когато майката ползва друг вид отпуск. Например отпускът на бащата, бабата или дядото не се прекратява, когато майката (осиновителката) ползва отпуск за временна неработоспособност, бременност и раждане на друго дете или друг платен или неплатен отпуск, който се зачита за осигурителен стаж. Ако обаче на майката се разреши отпуск от същия вид (например за отглеждане на второ дете), това води до прекратяване на отпуска, прехвърлен на бащата, бабата или дядото.

Ако лицето, на което майката иска да прехвърли майчинството, е безработно, то няма право на прехвърляне на този отпуск.

Ако бабата или дядото на детето са пенсионери, но започнат отново работа по трудов договор, то те трябва да имат минимум 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за риска „общо заболяване и майчинство“.

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

7 - 13 АПРИЛ 2015

Диабетът - световната епидемия

Захарният диабет заплашва все повече жители на планетата, а медицината засега е безсилна да се справи окончателно със заболяването. Специалистите обаче твърдят, че с промяна в начина на живот можем да го вкараме в приемливи граници. Как става това четете

на стр. 18

Яйцата все пак са полезни

В навечерието на Великден отново на ход е темата за вредата и ползата от яйцата. За любителите на кокошия продукт новините са добри. Експертите твърдо застават зад консумацията на яйца, като не пропускат да отбележат спазването на някаква мярка. Повече

на стр. 22

В сезона на алергичния ринит

Пролетта закъснява, но няма да пропусне полагащото й се време през годината. Има обаче една категория хора, които са доволни от отлагането на цъфтежа, и това са пациентите с алергичен ринит. Как могат да облекчат симптомите ще разберат

на стр. 24

Какво не знаем за магнезия

Съществува експертно мнение, че магнезият е най-важният метален йон, поддържащ живота в човешкия организъм. Задълбочени изследвания на неговата физиологична роля показаха, че този елемент изпълнява над 300 жизненоважни функции. Кои са те вижте

на стр. 27

„АКТАВИС“ РАЗШИРЯВА ПРОДУКТОВАТА СИ ГАМА

Една от най-големите фармацевтични компании в света, която е водеща в България - "Актавис", придоби фирмата "Алерган", с което общото портфолио се увеличава значително, включително с добре познати иновативни продукти като Botox, Namenda XR, Juvederm, Ozurdex, Restasis и Linzess. Освен иновативни медикаменти обединената компания предлага и изключително богато портфолио от над 1000 висококачествени генерични медикамента, както и продукти без лекарско предписание. Милиарди пациенти по целия свят са на терапия с лекарства на обединената компания срещу социално значими, но и срещу по-редки заболявания: хипертония и сърдечна недос-

татъчност, ИБС, дислипидемия, мигрена, депресия, алцхаймер, увеличена простата, свръхактивен пикочен мехур, синдром на дразнимото черво, кистозна фиброза, хронично сухо око, повишено вътреочно налягане, акне и остри бактериални инфекции. На други хора продуктите на "Актавис" помагат да се справят с ефектите от стареенето на кожата и други естетични проблеми.

През 2015 г. "Актавис" заедно с придобитата от нея компания ще инвестират в глобален мащаб близо 1,7 млрд. щ.д. в научноизследователски дейности за налагане на иновативни продукти, но и за разширяване на портфолиото с по-достъпни генерични лекарствени средства.

През 2014 г. "Акта-

вис" представи на българския пазар 17 нови продукта, 9 от които нови молекули. Новите продукти на компанията са в областите онколо-

гия, болнична медицина, нов продукт за лечение на депресивни състояния, ново поколение пробиотик, нови продукти без лекарско предписание. За тази година "Актавис" планира да въведе на нашия пазар 15 нови продукта.

Илия Пашов, който ръководи обединената

търговска организация в България, е категоричен, че дейността ѝ ще продължава да бъде насочена към максимално покритие на нуждите на пациентите от качествени фармацевтични продукти в професионално сътрудничество с медицинските специалисти. (ЖД)

РЕСВЕРАТРОЛЪТ СЪХРАНЯВА ПАМЕТТА

Веществото ресвератрол, най-големи количества от което се съдържат в гроздето и червеното вино, може да предотврати загубата на памет, свързана с възрастта. До този извод стигнаха учени от индийския институт по регенеративна медицина.

Неотдавна стана ясно, че ресвератролът е един от най-мощните антиоксиданти, като успешно се бори с ракови-

те заболявания. Той е изключително полезен и

за сърдечносъдовата система. А последното изследване на индийските специалисти установи, че веществото, съдържащо се в червеното вино, влияе положително и върху хипокампуса - онази част от мозъка, свързана с паметта, процесите на обучение и настроението. Предполага се, че ресвератролът може да се справи и със сериозни заболявания като алцхаймер. (ЖД)

МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР „МЛАДОСТ - МЕД - 1“ КАБИНЕТ „МЕЖДУНАРОДНА ОНКОЛОГИЧНА ДИАГНОСТИКА И ЛЕЧЕНИЕ“ - ВТОРО МНЕНИЕ

Проф. д-р Григор Велев
и доц. д-р Маргарита Каменова - **онкопатолози**
Проф. д-р Жан-Ив Дуяр, Франция,
и д-р Красимир Орешков - **химиотерапевти**
Проф. д-р Морк Андре Майе, Франция -
лъчетерапевт

Всеки петък от 14:00 до 16:00 часа
София, ж.к. "Младост" 1, бл.54А, вх.2
За контакти: 02/976 09 00, 0888 966 924,
e-mail: mctmed1@abv.bg

Сигурният начин да решиш ПРОБЛЕМА СЪС ЗАПЕКА

- Натуралакс 3 действа меко, ефективно и бързо.
- Не предизвиква зависимост и дискомфорт.
- Доказан ефект и при хроничен, и при остър запек.
- Без странични ефекти.
- Предпазва естествената флора на стомашно-чревния тракт.
- Само 2 капсули вечер.

За повече информация:
www.revita.bg или на тел. 02 9530583

ГАРАНТИРАН
ЕФЕКТ НА СУТРИНТА

Изпитана билкова комбинация против запек

Само висококачествени съставки с гарантиран произход и качество! **НЕ СЪДЪРЖА СЕНА!**

Съдържа алое вера, американски орех (кора), копър (семена), гжинджифил (корен), каскара саграда/зърнастец (кора), малина (лист), мента (лист).

ТЪРСЕТЕ В АПТЕКИТЕ!
ИЗГОДНА
ЦЕНА

19 милиона американци страдат от диабет, а една трета от населението е на границата да развие това заболяване. 54 милиона жени са в начален стадий на диабет. Учените посочват, че половината от пациентите, които отскоро са развили диабет, и тези които са застрашени от него, могат да се излекуват, ако променят диетата си и се движат повече. Увеличавайте постепенно разстоянията, които изминавате пеша, сваляйте излишните килограми, които са най-значимият фактор за развитие на диабет. Избирайте продуктите от гледна точка на ползата им за понижаване на кръвната захар.

ДА ПРЕБОРИМ ДИАБЕТА С ПРОМЯНА В ХРАНЕНОТО И ФИЗИЧЕСКА АКТИВНОСТ

Шест продукта, алкохолни напитки и хранителни вещества, които имат значение за борбата с тази нова световна епидемия:

Магнезий

Това е главният микроелемент в организма, който помага за регулирането на най-малко 300 биохимични процеса, включително производството, отделянето и работата на инсулина. Почти 50% от американците не поемат с храната достатъчно количество от този минерал. Няколко из-

следвания показаха, че жените, които се придържат към диета с висок процент магнезий, понижават с 48% риска да развият диабет! И обратно, недостатъчният прием на магнезий увеличава риска с повече от една трета. Засега учените не са установили как точно магнезият предотвратява заболяването, но именно с помощта на този елемент организмът регулира нивото на захарта в кръвта. Специалистите препоръчват да се приема ежедневно 320 мг магнезий. Продукти,

които са богати на магнезий: половин чаша спанак съдържа 150 мг, бял фасул - 113 мг, в 30 г бразилски орехи има 107 мг, в 100 г печена риба камбала - 90 мг, в една филия пълнозърнест хляб - 26 мг, а в една супена лъжица фъстъчено масло - 25 мг.

Хром

При диабет тип 2 организмът не може да използва инсулина по правилен начин. Тук помага хромът. Над 20 изследвания показаха, че необходимото количество от този минерал е от 200 до

1000 мг дневно. Това може да понижи нивото на кръвната захар. Освен това хромът намалява процента на мазнини в организма, особено тези, които са се натрупали около стомаха и други важни органи и които повишават риска не само от диабет, но и от сърдечно-съдови заболявания. В една чаша броколи се съдържат 11 мг хром, в парче торта от пшенично брашно - 4 мг, в 100 г пуешки гърди - 3 мг, в чаша зелен фасул - 2 мг, а в 1 банан - само 1 мг хром.

За предотвратяване развитието на диабет са необходими 200 мг хром дневно, а при първите симптоми на болестта дозата трябва да се удвои.

Пълнозърнест хляб

Рискът от диабет при жените, които ядат пълнозърнест хляб, е с 22% по-малък, отколкото при тези, които го пренебрегват. Пълнозърнестите храни са източник на хром и магнезий. Освен това фибрите на тези храни запълват стомаха и утоляват глада. Известно е, че контролът на теглото е един от най-важните етапи на профилактиката. Полезно е сутрин да се яде овесена каша, на обяд - сандвич с пълнозърнест хляб, а на вечеря - половин чаша кафяв ориз.

Кафе

Има данни, че жените, които пият всеки ден по 1 кафе, намаляват риска да заболяват от диабет тип 2 с 13%, а тези, които изпиват по 2-3 кафета, увеличават риска с 42%. Учените посочват, че не са сигурни в ключовата роля на кофеина за понижаването на нивото на захарта в организма, тъй като са забелязали положителен ефект и при жени, които пият кафе без кофеин.

Канела

Нивото на захарта в кръвта може да се понижи с добавянето на половин чаена лъжичка канела в сутрешното мляко, кафе или чай. Учените са открили, че тази подправка понижава с почти 30% нивото на кръвната захар както при слабите, така и при пълните хора. При това еднакво успешно и в ранния стадий на диабет, и при диабета, провокиран от бременност.

Витамин D

Многобройните наблюдения на учените показват взаимна връзка между дефицита от витамин D и увеличения риск от диабет тип 2. Неотдавна стана ясно, че в организма на хората с ниско съдържание на витамин D в кръвта не само се произвежда по-малко инсулин, но и клетките не реагират на процеса на преработката. Необходимата дневна доза витамин D е 1000 единици.

Рисковата четворка

1. Сладки напитки

По данни на учени от Харвард любителките на сладки газирани напитки и плодови сокове са двойно по-застрашени от развитие на диабет тип 2. Това не означава, че захарта е противопоказна. Американската асоциация по диабет посочва, че дори диабетиците могат да включат в ежедневната си диета малко захар.

2. Алкохолни напитки

Изследвания на шведски учени установиха, че жените, които изпиват дневно по половин чаша вино, намаляват риска да развият диабет тип 2, а консумирането на 2 чаши алкохол дневно утрожава риска от заболяването.

3. Бързо хранене

Бързото хранене води не само до затлъстяване, което е една от основните причини за диабета, но също така ускорява стимулиращите процеси, свързани с това заболяване. Съчетайте много калории от мазнини, рафинирано нишесте, захар и картофи, добавете съвсем малко плодове и зеленчуци - колкото за цвят, и ще получите най-благоприятната среда за развитие на диабет, казва доктор Уолтър Уилет от Харвард.

4. Бекон и хотдог

Изследване на 37 000 жени показа, че тези, които ядат 2 пъти седмично бекон, са застрашени със 17% повече от развитие на диабет тип 2 в сравнение с жените, които консумират бекон един път седмично. При любителите на кренвирши резултатът е още по-лош. Жените, които ядат 2 пъти седмично хотдог, увеличават риска си да заболяват от диабет с 24%. (ЖД)

Chondrosave®

ЕСОPHARM

Хондросейв - с грижа за всяка става!

ЕСОPHARM

Бул. "Черни Врх" №14 бл. 3, 1421, София, България.
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

Д-р Черкезов, как един болничен мениджър може да намери пътя в "джунглата" на родното здравеопазване?

- Въпросът ме подсеща за сентенцията на Рене Дюбо "Мисли глобално, действай локално". Може би в нея се съдържа всичко, свързано с управлението на една болница. Особено в днешното време на предизвикателства, когато ресурсите и кадрите не достигат, а очакванията на населението за добра медицинска помощ непрекъснато растат. Мениджърът трябва да следи отблизо какво се случва глобално в здравната система, но да го пречупва през регионалната призма. Необходими са познания, свързани с промяната на нормативната база, с движението на ресурсите - дали намаляват, или растат. Ситуацията се променя много бързо, затова трябва да се прави всекидневна трезва оценка.

Мениджърът играе ролята и на гръмоотвод за всички неблагоприятия в родното здравеопазване. Непрекъснато се говори колко много пациенти постъпват в болниците, колко много ресурс се изразходва, какви задължения се трупат. Но никой не отчита, че в България единственото място, в което човек може да получи комплексна медицинска помощ, са именно болничните заведения.

- Във вашата болница непрекъснато се въвеждат модерни методи и апаратура. Как успявате, при положение че финансирането на системата е, меко казано, недостатъчно?

- Медицината не търпи застой и в една конкурентна среда ще успее този, който предложи по-качествени услуги. Това неминуемо минава през осигуряване на модерна апаратура и на подготвени кадри. Ако тези условия липсват, болницата може да продължи да съществува, но тя ще има по-скоро социални функции.

Основателен е въпросът как се развива болницата при ограничения финансов ресурс. Средствата намаляват не защото са малко като цяло, а защото се разпределят върху все повече лечебни заведения в страната. В нашата болница имаме много добре развита програма за инвестиции, свързани с работа по европейски проекти. Само за 2 г. сме защитили проекти за над 6 млн. лв., като нито сто-

МЕНИДЖЪРЪТ Е ГРЪМООТВОД ЗА НЕБЛАГОПОЛУЧИЯТА В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

● С д-р Тодор Черкезов разговаря Георги Георгиев

Д-р Тодор Черкезов, дм, завършва медицина през 1982 г. във ВМИ - Пловдив. Специализира кожни и венерически болести в Медицинска академия - София.

Практикуващ лекар е в МБАЛ "Д-р Атанас Дафовски" АД, Кърджали, като ординатор и началник-отделение. От 2002 г. е изпълнителен директор на лечебното заведение. Магистър по здравен мениджмънт от 2005 г. През 2010 г. защитава образователната и научна степен доктор по социална медицина и организация на здравеопазването и фармацията във Факултета по обществено здраве, МУ - София.

През 2006 г. е носител на званието "Лекар на годината" на Българския лекарски съюз. През 2007 и 2012 г. за заслуги в управлението на болницата е обявен за мениджър на годината.

тинка не е изразходвана от болничния бюджет или от държавата.

- Неведнъж сте заявявали, че е необходимо реструктуриране на болничния сектор. Според Вас на какъв принцип трябва да стане това?

- Свободното движение на пациентите, наличието на конкуренция и пазар (макар и не в истинския смисъл) предопределят съревнованието между болниците. Пазарната логика сочи, че успешните трябва да продължат напред, а тези, които не показват добри резултати, да отпаднат като дейности и дори като цели лечебни заведения. Свидетели сме, че не се следва тази логика. Хората са много чувствителни към закриването на болници. От друга страна, независимо че болничният пазар е много наситен, все още съществуват ниши, които привличат инвеститори.

Очевидно е нужно реструктуриране на базата на задължителна здравна карта за всеки регион в страната. Тя трябва да осигурява минимум болници, болнични легла и специалисти. Всичко над този минимум участва в конкурентната среда, но неговото присъствие в региона не е задължително. Усилията на общините и на държавата трябва да бъдат насочени там, където има задължително определени със здравната карта лечебни заведения. По този

начин държавата не само ще защити социалната политика в областта на здравеопазването, но ще създаде чувство на сигурност сред гражданите. Ще припомня, че едно от модерните направления в работата на ЕС е свързано с пропорционалното развитие на всички региони. Защото свръхконцентрацията на медицинска помощ в големите градове, каквато наблюдаваме у нас, ограничава правата за достъп на хората. Така за пациентите в големите градове се харчат средно много повече пари, отколкото в малките.

Някои болници в отдалечени планински, полупланински и погранични райони много трудно могат да оцелеят в сегашната икономическа среда. Сполучлива е идеята те да бъдат обединени под егидата на областната болница, в организация тип холдинг. За целта много точно трябва да бъде разпознано кои болни къде постъпват. Така например, ако в малкото лечебно заведение пациентите могат да получат добра рехабилитация, не е задължително да лежат в болницата за активно лечение, която ще посреща остри и спешни случаи.

- Отдавна споделяхте позицията, че специализанти трябва да се обучават не само в университетските болници. Това вече е факт. Започнахте ли да обучавате кадри?

- Преди младите лекари гледаха към МЗ - колко бройки за специализанти ще бъдат отпуснати, каква част ще са по държавна поръчка и каква платени. Сега интересът се прехвърля към лечебните заведения, които са акредитирани да провеждат специализации. Важно е да се отбележи, че се връща добрият принцип, при който лекарят обогатява практическия си опит с ежедневна работа в болница и теоретичната си подготовка в университета. Разбира се, това дава възможност на болниците да погледнат по един нов начин и да инвестират в младите хора. В момента при нас специализират 22 души, от които четирима по новата наредба, което не е малко. Оптимисти сме, че нещата ще потръгнат добре.

Само за 2 г. сме защитили проекти за над 6 млн. лв., като нито стотинка не е изразходвана от болничния бюджет или от държавата

- Как ще ги стимулирате да не поемат към чужбина или към големите градове?

- Всяка една болница предприема съответните стъпки да задържи младите специалисти и да осигури нормална смяна на поколенията. В проти-

вен случай може да се стигне до закриване на цели клинични профили в големи региони на страната. Естествено е болничните мениджъри да искат да обвържат желанието на младия лекар да специализира и да сключи трудов договор с някои по-дългосрочни цели и стратегии. В дългосрочен план въпросът е вече доста комплексен. За да задържи кадрите, болницата е длъжна да осигури добра база, модерна апаратура и добри възнаграждения. Част от тези условия са изпълними, въпреки че сме далеч от европейското заплащане, към което се стремим младите хора.

- Вас какво Ви накара да останете?

- Аз съм от поколение, живяло в две обществено-политически системи и това е дало отражение. За хората на моята възраст пластичността и адаптацията към нови условия не е много характерна. По-скоро сме привързани към страната си, към населеното място, към традицията.

Ако трябва да бъда откровен, имам щастие то да получа пълноценно професионално и личностно развитие. Тръгнал съм от първите стъпки в медицинската професия и съм стигнал до директор на най-голямото лечебно заведение в Източните Родопи. Това е път, извървян стъпка по стъпка, без да е прескачан нито един етап и йерархично ниво. Чувствам се удовлетворен от това, което правя. Защото смисълът на моята работа е да помогна кол-

кото се може повече хора в региона да получат добро медицинско обслужване, да бъдат близо до моите колеги в ежедневната работа, като им осигурявам подходящите условия. Когато виждам резултатите, имам основание да се чувствам щастлив и да ми е достатъчно това, което получавам и виждам около себе си. У мен не съществува чувство на неудовлетвореност от факта, че съм останал. Напротив, смятам, че точно тук ми е бил шансът. Камъкът си тежи на мястото.

- За 80-годишния юбилей на болницата поставихте капсула в една от стените, която ще бъде отворена след 50 г. Какво послание оставихте за Вашите приемници?

- В тази капсула сме оставили кратка характеристика за себе си, защото след 50 години нещата в живота и в медицината ще изглеждат много по-различно. За тези, които ще отворят капсулата, ще бъде любопитно какви хора са работили в болницата, от какво са се вълнували, кои са били основните направления в работата. Опитали сме се да отговорим на тези въпроси.

В посланието завещаваме добрите си традиции с пожеланието те да бъдат продължени и пречупени през предизвикателствата на времето. Искаме да покажем, че сме поколение, което държи на професионализма и на хуманността. Защото, за да бъде един лекар добър, той трябва да обича хората и да обича медицината.

Д-Р КУНЧО ТРИФОНОВ:

ТАЗИ ГОДИНА ПАЦИЕНТИ ЩЕ УМРАТ ЗАРАДИ ЛИПСА НА ЛЕКАРСТВА

Лиляна ФИЛИПОВА

● Причините са нереално ниските цени и паралелният износ

До края на годината вероятно ще се стигне дотам, че пациенти ще умрат заради липса на лекарства. Това прогнозира по време на VII маркетингова конференция за фармацевти д-р Кунчо Трифонов, мениджър за България на Международната компания за мониторинг на фармацевтичния пазар IMS Health, анализирайки лекарствения пазар през 2014 г. Причината е, че заради нереално ниските цени и неизгодните маржове, с които работят и дистрибутори, и аптеки, цели продуктови групи изчезват от пазара.

Засилва се паралелният експорт

- и легалният, който е право на търговците на едро, и нелегалният - от аптеките. Легалният расте, защото за търговците на едро това е нетна писта за печалба - спестяват разходи за транспорт, за персонал. Заради липсата на национален подход в системата на здравеопазването и в частност на лекарствоснабдяването търговците на едро отчитат 0,3% нетна доходност на година.

Мениджърът на IMS Health за България обяснява актуалните тенденции на лекарствения пазар у нас пред VII маркетингова конференция за фармацевти

Ако разчитат на лекарства с рецепта, на минутата трябва да затворят, заяви Трифонов. Аптеките пък печелят по 1,67 лв. на рецепта за 53% от разхода за лекарства на НЗОК. Затова все по-масово се включват в схеми за нелегален експорт - случайни наети лица обикалят и изкупуват лекарства от аптеките.

"Няма аптека, която да не е посетена от хора с кочан подписани и подпечатани рецепти, които проверяват за наличностите от определени лекарства и ги изкупуват - твърди екс-

пертът. - Фалшифицират се сертификати, изкупените продукти минават през 1-2 фирми посредници, препакетират се някъде, след което се представят за чисто легална стока. В Германия например се установяват все по-големи количества продукти с произход български и румънски аптеки."

Друг феномен е вземането на количества продукти от Турция, които се препакетират в български опаковки и се изнасят за Германия.

"Нелегалният екс-

порт през аптеки към дистрибутори е грозно явление, което ще се криминализира в ЕС от 2017-2018 г.", каза Трифонов. Ще се приравни към фалшифицирането на лекарства и ще бъде окачествено като явление от обществена опасност.

На една аптека у нас се падат 2000-2100 пациенти,

докато в Холандия например имат 8300 платежоспособни клиенти. Българските фармацевти нямат този комфорт и за да оцеляват, трябва да са много хитри, комбинативни, да анализират и да търсят правилни решения, убеден е д-р Трифонов.

Оборотът на 1 аптека в България е средно 360 000 евро на година, докато в Словения например е 2 млн. евро. Освен ценовите абсурди причина за това е същественото увеличение на броя на аптеките. От 1200 при 9 млн.

население през 1989 г. сега те са 3 пъти повече - 3600 при 7 млн. население. Докато в Словения независимо от приватизацията и промените в последните години броят на аптеките се запазва относително малък.

51% от аптеките в България са с един фармацевт.

Те правят 26% от продажбите - т.е. имат ниски обороти и са в неблагоприятна икономическа ситуация. 15% от обектите принадлежат на дълги аптечни вериги, които правят 34% от оборота в България - 2,5-3 пъти над средния. Крайният резултат е, че 28% от аптеките генерират 50% от оборота, сочи анализът за 2014 г. Върви процес на концентрация на аптечната дейност, която е икономически обоснована - по-голямата структура постига по-голяма икономическа ефективност

заради икономията от мащаба.

Лекарственият пазар у нас се е увеличил с 8,7% за 2014 г.,

а като изключим паралелния експорт - с 6%. Основното увеличение идва от болничния пазар (по-специално от онкологичните продукти) - годишният ръст е от 370 на 433 млн. лв. Хранителните добавки са другата най-бързо увеличаваща се група. Ръст има и при лекарствата с рецепта - 8,7%. Делът на ОТС (лекарствата без рецепта) се вдига с 5%. Органичният ръст е факт - повече лекарства се изписват, повече се купуват, повече се реимбурсират, повече се консумират. Генерално причината е смяната на генерациите лекарства у нас - старите отмират, нови класове идват на пазара, а те обикновено са по-скъпи и движат пазара нагоре, обобщава д-р Трифонов.

82% ОТ БЪЛГАРИТЕ: АПТЕКАТА Е ТЪРГОВСКИ ОБЕКТ

82% от пациентите смятат, че аптеката е търговски обект, а едва 18% я възприемат като здравно заведение. Това установи маркетингово проучване, поръчано от „Стинг“ АД. Хората масово нямат лична аптека, която да посещават редовно, 74% пазаруват на случаен принцип.

Водещият мотив при избор на аптека за българите е мястото и, сочат резултатите от изследването. Цената е на второ място. Решаваща е само за хората над 60 г. На пръсти се броят българите, които търсят консултация с фармацевт.

70% от пациентите смятат, че цените на лекарствата са високи, а за 38% "заслугата" за това е на аптеката. Близко 1/3 са убедени, че МЗ определя цените, 21% смятат, че това е ангажимент на НЗОК, а 13,7% - на агенцията по лекарствата.

Повече от половината анкетирани пациенти са на мнение, че свалянето на надценката на търговците ще намали цените на лекарствата.

"Изводът от това изследване е, че хората са твърде далече от истината за ценообразуването на лекарства-

та. Търговците на едро и на дребно в момента работят на твърде социални начала и за да има нормално снабдяване с лекарства, трябва да се промени спешно нормативната база", заяви Аделина Любенова, отговорен фармацевт на „Стинг“ АД.

Интервю с Аделина Любенова, видеорепортажи и още новини от фармацевтичния форум - в credoweb.bg

...повече от хепатопротектор!

SAM-e Real съдържа активната съставка S-adenosyl-L-methionine (Sam-e), позната още като адеметионин, S-адеметионин и SAM. Поради високата си ефективност, молекулата е една от най-използваните в помощ на правилното функциониране на черния дроб.

real
Sam

Молекулата е ключова при синтезирането на глутатион, таурин и регулира действието на различни ензими, което я прави особено ефективна при лечение на нарушени чернодробни функции или просто при профилактика и детоксикация на черния дроб. В тази връзка Сам-е Рил е особено подходящ хепатопротектор при прекомерна и/или продължителна употреба на алкохол и медикаменти.

Произведено от Gnosis Bioresearch - САЩ за Хербамедика ЕООД, тел.: 02/818 48 70; www.herbamedicabg.com

През 2015-а се навършват 27 години от първата успешна инвитро процедура в България. Първото "бебе в епруветка" у нас се появява на бял свят през 1988 г. благодарение на екипа на доц. Атанас Щерев. През изминалия над четвърт век асистираните репродуктивни технологии са помогнали на хиляди български семейства да сбъднат мечтата си да станат родители. По последни данни всяка година между 5 и 7% от бебетата, които се раждат у нас, са заченати вследствие на процедура по асистирана репродукция.

Първите постигнати "бебета в епруветка" са дело на доц. д-р Атанас Щерев и в резултат на ползотворната му съвместна работа с биолога проф. Илия Ватев и акушер-гинеколозите д-р Йосиф Димитров, д-р Валентин Лачев, д-р Владимир Янков и др. Приложението на инвитро методиката в България е белязано в началото от много трудности, като отсъствие на практически опит, липса на специализирани консултанти, недостиг на качествено оборудване и апаратура и др. Доц. Щерев си припомня как той и неговите колеги постигат огромен напредък чрез упорит труд, чрез запознаване от публикации с опита на западните пионери на инвитро лечението,

чрез голяма доза сърцатост и иновативност за сглобяване на необходимия инструментариум често от подръчни материали. През 1987 г. се поздравяват с първите бременности след успешни инвитро процедури, децата от които се раждат през следващата 88-ма. Все пак успешните случаи в първите години от приложението на технологията у нас са били 3-4 годишно, докато в момента само в Медицински комплекс "Д-р Щерев" са няколкостотин ежегодно. Благодарение на пионерското усърдие, находчивостта и упоритостта на доц. Щерев в наши дни у нас инвитро методиката вече е наложена в България като успешна възможност за лечение на безплодие съобразно най-високите европейски и

МЕЖДУ 5 И 7% ОТ РОДЕНИТЕ БЕБЕТА ГОДИШНО У НАС СА ЗАЧЕНАТИ В ЕПРУВЕТКА

● На 3 април бащата на инвитро в България празнува своя 70-годишен юбилей

световни стандарти. Спомняйки си за първите процедури у нас, бащата на инвитро в България казва: "Днес е възможно от епителни клетки да се направи яйцеклетка или сперматозоид или пък да се създаде поколение от генетичен материал на трима родители, за да се избегнат определени аномалии. Това са

свърхнови и експериментални технологии. Повечето хора се съмняват в нея точно както не вярваха и в инвитро оплождането в зората на неговото приложение у нас през 1982-1984 г. Днес обаче в световен мащаб вече са родени милиони бебета благодарение на инвитро методиката". Тази година отбе-

лязваме не само 27 години от раждането на първото инвитро бебе у нас, но на 3 април бащата на инвитро в България празнува своя 70-годишен юбилей. В своята професионална кариера доц. д-р Атанас Щерев допринася изключително много за развитието на акушерството и гинекологията у нас и най-ве-

че на българската репродуктивна медицина. Достатъчно е да се спомене, че 80% от специалистите, работещи модерните асистираните репродуктивни технологии в страната ни, са обучени лично от него, а останалите репродуктивни специалисти са подготвени от негови ученици. Доц. Щерев и неговият екип полагат основите на модерното лечение на безплодието в България с внедряването на най-иновативните методи и технологии, даващи надежда за постигане на радостта от зачеването и раждането на дете дори и на безнадеждните случаи. И днес, четвърт век след първата успешна процедура у нас, Медицински комплекс "Д-р Щерев" остава лидер в прилагането на инвитро методиката в България с над 5500 родени бебета.

ПРОФ. КЪЛВАЧЕВ: ПАПИЛОМА ВИРУСИ ЗАРАЗЯВАТ И НЕРОДЕНОТО

HPV вирусите могат да преминат през плацентата и да заразят нероденото бебе. Откриват се и в кръвта от пъпната връв. Това са нови данни, изнесени от проф. Златко Кълвачев пред 18-ата Национална конференция по акушерство и гинекология в Боровец. Вирусологът е началник на Лабораторията по клинична вирусология и микробиология в ДКЦ "Софиямед". Във видеоин-

тервю, публикувано в credoweb.bg, той разказва какво сочат актуалните проучвания. "Например доскоро се считаше, че ако гениталиите на бременната са заразени, няма риск от предаване на HPV вируса на плода. През последните години обаче излизат все по-нови и сериозни доказателства, че той може да премине в плацентата, а също и в кръвта на пъпната

● HPV се открива и в майчината кърма

връв. Има и друга възможност за вертикално заразяване на новороденото - чрез майчината кърма, в която също се открива HPV", казва проф. Кълвачев.

Вирусът се открива в лигавицата на устната кухина на новородените. Това е доказателство, че вирусът преминава плацентарната бариера и може да зарази плода. Факт е, че при новородените се доказват същите типове вируси като при майката. Рисковете са не само за бебето, но и за самата бременна. Има данни, които свързват инфекцията с вируса с повишен риск от прееклампсия, както и от спонтанни аборти.

Възможно е заразяването на плода да става съвсем в началото,

при оплождането на яйцеклетката. За това говорят фактите, че вирусът се открива и в сперматозоидите. В тази връзка е препоръчително лекарите в инвитро центровете да са с повишено внимание. Интересни са и данните от проучвания, които сочат, че човешките папиломни вируси причиняват рак на белия дроб в немалко случаи. Изследванията са правени при непущачи. Новите факти сочат, че при много от първичните тумори на белия дроб в тъканите се откриват различни образци на папилома вируси. Учените дискутират въпроса как този вирус е попаднал там. Единият вариант е той да произлиза от вече съществуваща генитал-

на инфекция. Има обаче и публикации, които твърдят, че HPV вирусът може да се открие в издишания въздух на хора, болни от рак на белия дроб.

Новите данни за HPV вирусите тепърва ще се обсъждат в научните среди. Не бива да се отива в другата крайност, да се твърди, че всички са застрашени, че нещата са неизбежни. По принцип заразяването с HPV вируса става главно чрез контакт, основно сексуален. Има обаче алтернативни възможности, които трябва да се обсъждат. Фактът, че вирусът се открива в кръвта, в слюнката и майчината кърма, навежда на мисълта, че това също са възможни пътища за предаване

на инфекцията.

Докато у нас си говорим дали трябва, или не трябва да се правят масово, в други страни, където имунизацията се практикува отдавна, вече берат плодовете - заболяемостта от рак на маточната шийка е значително снижена. Ваксините срещу HPV вируси у нас се прилагат от 2006 г. Вече има и Национална програма, която работи. Новото е, че скоро в ЕС ще бъде регистрирана и 9-валентна ваксина - тоест с една имунизация ще се ваксинираме срещу 9 щамове на човешкия папиломен вирус.

За още интересни информации, свързани с вирусите, потърсете профила на проф. Златко Кълвачев в credoweb.bg

ПОЛЗАТА ОТ ЯЙЦАТА ПРЕВИШАВА ВРЕДАТА ОТ КОНСУМАЦИЯТА ИМ

Според неотдавна създадената Международна комисия по яйцата, в която влизат над 60 страни, в света има почти 5 млрд. кокошки носачки. За една година всяка от тях може да снесе над 300 яйца. Световен лидер по производство на яйца е Китай, на вто-

ро място са 15 страни от Европейския съюз, следват САЩ, Индия и Мексико. На първо място по износ на яйца са Съединените щати, а по внос - Германия. Държавите с най-голямо потребление на яйца са Мексико, САЩ, Франция, Португалия и Индия.

Безспорна полза

Яйцата са един от най-добрите и достъпни източници на животински белтъчини. Едно яйце от 44 г съдържа 5,53 г протеини, около 9% са мазнини, като основно те са в жълтъ-

ка. Само че тези мазнини са полезни за човешкия организъм: 38% са мононенаситени, 16% - полиненаситени, и само 28% са вредните наситени мазнини.

Яйцата са богат източник на омега-3 полиненаситени мастни киселини. Главно във

вид на докозахексаенова киселина, която е много полезна за мозъчната функция и зрението. Тази киселина присъства и в рибеното масло, препоръчвано от всички специалисти.

Освен тези преимущества в яйцата се

съдържа широк спектър от витамини и микроелементи:

- **витамин А**, полезен за кожата, зрението и имунната система;
- **витамини В₂, В₁₂ и В₅**, поддържат енергийния обмен, полезни са за кръвотворната система, зрението, когнитивната функция, имунната и нервната система;

- **витамин D**, необходим за усвояването на калция от организма и поддържащ здравето на зъбите и костите (яйчният жълтък е един от малкото хранителни продукти, който

е естествен източник на този витамин);

- **витамин Е**, отговорен за доброто състояние на репродуктивната, нервната и мускулната система;

- **биотин**, необходим за нормалната обмяна на веществата, както и за поддържането на здрава кожа, коса и имунна система;

- **холин**, поддържа липидния обмен и функцията на черния дроб;

- **фолиева киселина**, без която е невъзможна нормалната работа на кръвотворната система и правилното развитие на плода по време на бременност;

- **йод**, необходим за работата на щитовидната жлеза и за здравето на косата и нервната система;

- **желязо**, осигурява производството на червени кръвни телца и снабдяването на организма с кислород;

- **лутеин и зеаксантин**, необходими за поддържането на нормално зрение и за предпазване от старчески очни болести;

- **фосфор**, важен за здравето на костите и зъбите, както и за нормалната обмяна на веществата;

- **селен**, защитава клетките от оксидативен стрес, поддържа функцията на имунната система и на щитовидната жлеза.

Заради високото съдържание на белтъчини хората, които редовно ядат яйца, имат силни мускули и много енергия, а заради витамините и минералите - добре функциониращ мозък и здрава имунна система, добро зрение и по-младежки външен вид. Освен това яйцата пазят от сърдечносъдови заболявания и аномалии при развитието на плода. Високото качество на протеините в яйцата създава чувство за ситост и по този начин помага за поддържането на нормално тегло.

Потенциална вреда

Холестерол

Освен белтъчини, мазнини, витамини и микроелементи яйцата съдържат и холестерол. В един яйчен

жълтък има 213 мг от това вещество. Неотдавна стана ясно, че холестеролът в храните спомага за повишаване както на лошия, така и на добрия холестерол в организма. Освен това негативният ефект е свързан основно с наситените мазнини, а те са малко в яйцата. За понижаване на риска от сърдечносъдови заболявания Американската кардиологична асоциация препоръчва на здравите хора да ограничат количеството на холестерол в храната до 300 мг дневно. Това означава, че консумирането на едно яйце дневно не може изобщо да навреди на здравето.

Бактериални зарази

Свързаната с яйцата салмонела е много разпространено явление, което причинява напълно реални вреди на здравето. Според специалистите обаче при по-продължителна топлинна обработка (5-10 мин) всички микроби по повърхността на яйцето загиват. За минимизиране на риска от бактериална зараза експертите съветват:

- след като купите яйцата, в никакъв случай не ги мийте, преди да ги сложите в хладилника. Така ще унищожите защитното покритие на черупката и ще увеличите риска от проникване на бактерии във вътрешността на яйцето. Яйцата трябва да се измиват непосредствено преди приготвянето им, и то с топла вода.

- да не се ядат яйца със счупена черупка, както и сурови или варени по-малко от 5-10 минути яйца.

Алергия

Алергичната реакция към яйчния белтък е много разпространено явление, особено сред децата. Често тя изчезва сама към петата година. Екип от учени от 5 американски университета установи през 2012 г., че този вид алергия може да бъде излекувана чрез много постепенно включване на яйца в диетата, като се започне с микродозы. (ЖД)

Хранителна добавка

Urocomfort

Благоприятно повлиява
функцията на пикочните пътища

ЕСОPHARM

Urocomfort

Комплексна формула, включваща
ЧЕРВЕНА БОРОВИНКА
Д-МАНОЗА И
КОПРИВА

60
малки капсули

Урокомфорт при уроинфекции

ЕСОPHARM Бул. "Черни Бряк" №14 Бл. 3, 1421, София, България.
Тел: 02/ 963 15 96, 963 15 97. Факс: 02/ 963 15 61

Лаимска болест (борелиоза) - причинителят е бактерия, пренасяна от различни видове кърлежи. Кучето има повишена температура, може да започне да куца, има влошен апетит, признаци още са подути и увеличени лимфни възли, болезнени стави. Не са изключени, макар и в по-редки случаи, сърдечни, неврологични и бъбречни усложнения, често

ЗАЩИТЕТЕ ДОМАШНИЯ ЛЮБИМЕЦ НАВРЕМЕ СРЕЩУ КЪРЛЕЖИ И БЪЛХИ

(бълхи, кърлежи и др.).

Иновативните защитни продукти са вече леснодостъпни във ветеринарни клиники, ветеринарни аптеки, в масовите зоомагазини. На място всеки стопанин може да получи и индивидуален съвет за най-добрата защита за възрастта и породата на животното. Добре е да изпълняваме правилно профилактичните програми (обезпаразитявания и ваксинации) на домашните ни любимци, за да си нямаме проблеми.

Не е зле да се помни и другото - че средствата, отделени за превенция, обикновено са далеч по-малко от тези за евентуално лечение.

СМЪРТОНОСНИ.

Бабезиоза - носи се от протозой, размножаващ се в кръвните клетки на кучетата. Острата форма се среща при млади кучета, като има повишена температура, която продължава до 3 дни. Преди смъртта спада до 33 °С. Животните имат силна умора с учестен пулс и дишане, не се хранят, имат диария. Оздравяването е бавно, често с рецидиви. Хроничната форма е по-често при стари кучета. Симптомите са скрити. Налице са иктерус, кахексия и анемия.

Ерлихиозата идва от интрацелуларни рикетсиални агенти, които се пренасят от кърлеж, обитаващ региона на България. Симптоматиката е диария и повръщане, следва и обезводняване на организма на кучето. Фекалиите са с неприятна миризма, оранжев цвят, водниста консистенция и могат да бъдат примесени с кръв и слуз. Кучетата не приемат храна и са депресирани, обикновено няма повишаване на температурата.

Хемотрофната микоплазма е известна като котешка инфекциозна анемия. Острата или хронична кръвна инфекция протича с тежка хемолитична анемия. Причинява се

от микоплазма, носена отново в кръвосмучещи насекоми. Котетата могат да имат температура до 41 °С, бледи лигавици, летаргични са, слаби, иктерични със задух. Болестта се предава трансовариално и може да засегне и кучета.

Съвременната ветеринарна медицина предлага все по-богато изобилие от защитни препарати под формата на "спот-он" пипети и хапчета. Вече и на нашия пазар е налична противопаразитна таблетка срещу всички видове известни локални и тропически паразити. Тя е ефективна и за заболяванията, предавани с комари и мушици, като дирофилариозата (развитие на червеи в сърцето на кучето) и телазозиозата (червеи в очите).

Важно е да предпазим домашните любимци по най-ефективния начин и навреме. С новите ветеринарномедицински продукти козината им започва да отблъсква, а не привлича ектопаразитите, да парира и убива развитието на опасните кръвосмучещи във всички стадии - яйца, ларви и какавиди. Редовната профилактика може да предпази домашния любимец, както и самите нас от много болести, предавани и с т.нар. вектори

НОВО

ФИПРИСТ® КОМБО

Fiprist, S-metopren

Ефективен срещу

Защита на правилното място!

За допълнителна лекарствена информация:
КРКА България ЕООД, София 1164,
ул. "Якубница" 19
тел.: 02/ 962 34 50, факс: 02/ 962 35 20,
e-mail: info.bg@krka.biz

**Денонощен телефон за лекарствена
безопасност: 02 962 34 50**

ИЗДАНИЕ 2014

Информация и инструкции за
употреба на ветеринарни лекарства
с най-висока качество

Д-р Марияна
МАНДАЖИЕВА,
алерголог

АЛЕРГИЧНИЯТ РИНИТ МОЖЕ ДА БЪДЕ ОБЛЕКЧЕН

втори човек да страда от алергично заболяване. Има промяна през последните години и във възрастовата граница, тъй като по-рано алергичният ринит (сенната хрема) е бил заболяване, характерно предимно за подрастващите, сега при все по-многобройна група пациенти то започва около 33-годишна възраст. Така че не е пощада и зрялата възраст. Наблюдаваме и втори пик на това заболяване - т.е. алергичната хрема, която вече е отшумяла, да се появи отново някъде около 33-ата година.

Влажното пролетно време е рай за страдащите от алергичен ринит, защото отлага настъпването на много неприятни симптоми като зачервяване, подпухване на очите, постоянно течаш нос. Това, освен че не е добра гледка, влошава силно качеството на живот, работоспособността на страдащите от алергичен риноконюнктивит. Заболелите се увеличават ежегодно, като до няколко години се очаква всеки

Смята се, че за появата на сенна хрема са необходими два фактора - за да се сенсibiliзира организмът към алергените в околната среда. Така че към третата година на детето вече могат да се наблюдават типични симптоми за

алергичен ринит. Друга отчетлива тенденция, която алергологите констатирали, е разширяването на поленовия сезон - страданието започва от март и продължава до края на октомври.

Много често сенната хрема протича и с появата на алергична реакция към акари в домашния прах. Тогава страданието става целогодишно и твърде неприятно. Понякога много трудно може да се отграничи на какво се дължат симптомите - дали на целогодишно действащи дразнители, каквито са домашните акари, алергените от домашните любимци, или на дълъг сезонен алергичен риноконюнктивит - от февруари - март до октомври. Много често тези симптоми се бъркат с вирусни инфекции, със синусит и тогава консултация с алерголог и

съответно кожноалергично тестване или кръвни тестове са единственото средство, което може да отличи един остро протичащ синусит от целогодишен алергичен ринит.

Възможно е да се намали остротата на симптомите, ако страданието е за кратък период от време - примерно един-два месеца, - като се смени мястото, средата, където пациентът живее. Ако да речем, месец юни, когато симптомите са най-силни, е възможно да се прекара на море, това ще ги редуцира значително. От помощ са и мерки, които всеки пациент с алергичен ринит знае и се опитва да прилага - затваряне на прозорците през топлата част на деня, проветряване на помещението рано сутрин и късно вечер, многократно измиване

на носа, устата, цялото лице, за да намалим количеството полепнали алергени по кожата и по лигавиците.

Какви са постиженията в терапията на алергичния ринит?

Това са рекомбинантните ваксини, но класиката в лечението, съответно и препоръките на Европейската академия по алергология са винаги да се започва с неседативен антихистамин от втора генерация, който няма странични ефекти като сънливост, сухота в устата, замайване. Такъв антихистаминов препарат е "Ролетра", той повлиява изключително добре симптомите, подобрява осезаемо качеството на живот на страдащите от алергичен конюнктивит. В

моята практика прилагам изключително широко "Ролетра" поради добрите му характеристики като медикамент, приемливата за пациентите цена. Това е средство, което почти винаги използвам като начало на лечението при един новодиагностициран ринит, защото ефектът му е много добър - както при очите, така и при назалните симптоми. Този препарат има голямо приложение не само при сезонния и целогодишния ринит, но също и при вирусни инфекции, съпроводени с обилна носна секреция, при остра и хронична уртикария, както и при много алергични заболявания с кожна симптоматика и изразен сърбеж.

Кабинетът на
д-р Мандажиева е
на ул. "Искър" 22
в София.

Хранителна добавка

N-Ti-Tuss

Билков сироп

Билкови таблетки за смучане

ЕСОPHARM

Ен-Ту-Тус

100 ml

За здраво гърло и чисти бели гробове!

ЕСОPHARM

Производител: ЕООД "Хербамедика" ЕООД, гр. София, ул. Иван Сусанин 45, Вх. Б

Тел: 02/ 962 91 96, 962 91 91, Факс: 02/ 962 91 91

"FLEX CODE

- МОЯТ ВЕРЕН ХОД В ХОНДРОПРОТЕКТИВНАТА ТЕРАПИЯ

"В моята практика като ревматолог аз съм използвал различни хондропротектори. Убедил съм се, че ефектът зависи както от съдържанието на достатъчно количество от дадена съставка в тях, така и от оптималното съотношение на различните вещества в един препарат. Това е така, защото крайната цел на хондропротективната терапия е възстановяването на нарушената хомеостаза в ставата, а това значи едновременно въздействие върху различни процеси и структури.

Препаратът, на който определено мога да разчитам при пациенти с остеоартроза, независимо от локализацията ѝ - коляно, тазобедрена става, стави на пръстите, гръбнак - е Флекс Код. Той е комбинация от четири активни вещества - глкозамин сулфат, хондроитин сулфат, метилсулфонил метан и нискомолекуларна хиалуронова киселина, които са представени в оптимални дневни дози дори за индивидуалното им приложение, а освен това са в точното съотношение една спрямо друга.

Флекс Код е в течна форма, която позволява по-добрата му резорбция в гастроинтестиналния тракт - трябва да помним, че обикновено пациентите ни с остеоартроза са по-възрастни хора, които често имат и стомашни проблеми.

От по-скоро използвам и Флекс Код Премиум, който, освен гореспоменатите четири активни вещества, съдържа и пето - колаген тип II. Този тип колаген съставлява около 50% от нормалния състав на хиалинния хрущял (какъвто е хрущялът на 206 стави в човешкия организъм), като определя здравината му. Така лечението с Флекс Код Премиум има още по-бърз и дълготраен ефект."

Д-р Пламен Тодоров,
Клиника по Ревматология
УМБАЛ Каспела - Пловдив

Флекс Код и Флекс Код Премиум са високо ценени в лекарската гилдия поради доказаните вече клинични резултати и в България в областта на превенцията и лечението на ставни заболявания. Важно за пациентите е да знаят, че и двата продукта съдържат по 25-50 дневни дози, което е почти двумесечен прием при профилактика. Обръщайте внимание върху това, когато Ви предлагат „сходни“ продукти на по-ниска цена.

НОВО!

25-50
ДНЕВНИ ДОЗИ

Произведено от PlantaPol - Испания за "Хербамедика" ЕООД, гр. София, ул. Иван Сусанин 45, Вх. Б

www.herbamedicabg.com
www.flexcode.bg

Фондация "Сподели доброто" с помощта на НДК, Съюза на артистите в България и МЦ "Епика" отбеляза петата годишнина от дейността на известния израелски съдов специалист д-р Яир Галили в България. Водещ на празника беше актьорът от Малък градски театър "Зад канала" Петър Калчев, който е и пациент на д-р Галили. За доброто настроение на присъстващите допринесоха Детският радиохор на БНР с диригент Венеция Караманова, певицата Преслава Пейчева и музикантът Ясен Велчев.

В кратка презентация д-р Галили представи своя новаторски лечебен метод за лечение на разширени вени, приложен при хиляди пациенти. Присъстващите бяха впечатлени от показаните фотографии на пациенти преди и след процедурата. Сред множеството хора от различни държави, на

които е помогнал, вече има и доста българи благодарение на редовните посещения на специалиста в София.

Д-р Яир Галили е шеф на Клиниката по съдови заболявания към института "Махон Мор" в Тел Авив. Д-р Галили изучава метода по време на двегодишната си специализация в САЩ и вече повече от 8 години

5 ГОДИНИ Д-Р ГАЛИЛИ ПОМАГА НА БЪЛГАРСКИТЕ ПАЦИЕНТИ

го практикува абсолютно успешно. "Най-важното е да се локализира болното място, откъде идва проблемът и кой точно участък на вената е заболял и не функционира правилно", обяснява д-р Галили. Под ръководството на ултразвук с много тънка игла се инжектира вещество под формата на пяна, което неутрализира болната вена, както и разклоненията, а инжектирането отнема само няколко секунди. При този метод не се налага използването на упойка, защото няма никаква болка и пациентът усеща само едно леко убождане, подобно на това при вземането на кръв. Голямо предимство на метода склеротерапия под ултразвуков контрол е, че пациентите могат веднага да се върнат към активния си начин на живот.

Много често една

процедура е достатъчна за цялостното излекуване на пациентите, но понякога може да се наложи и повторна манипулация, ако проблемът не е бил лекуван с години и вече е в твърде напреднал стадий. Вследствие на интервенцията кръвотокът от нефункциониращите вени на краката се насочва към функциониращите дълбоки вени и така се намалява налягането в долните крайници.

Като цяло методът има над 95% успеваемост. Това е най-ефективният и най-удобният за пациента начин за лечение на разширени вени, категоричен е д-р Галили.

Израелският специалист препоръчва манипулацията да се направи и при по-леки случаи, когато кракът само изглежда неестетично, тъй като тази болест се усложнява и задълбочава

с времето. Тя трябва да се лекува отрано, за да се предотвратят последващи проблеми като отоци, възпаления и рани. А и естетичните резултати от склеротерапията не са без значение.

Д-р Галили отбелязва, че около 80% от случаите на заболяването разширени вени се дължат на наследственост и че е добре човек да потърси помощ възможно най-рано, още когато усети болка, забележи отоци, издуване на вената или поява на "гроздове", както и при промяна на цвета в долната част на крака.

Методът е подходящ за всяка възраст, няма

контраиндикации, може да се прилага и при наличието на други медицински проблеми, като сърдечни болести или диабет - нали всъщност става въпрос за една инжекция. "В САЩ склеротерапията се плаща от здравноосигурителните каси, т.е. призната е като ефикасен, безопасен метод за лечение на разширени вени.

Това е алтернатива на операцията - пациенти, които не са подходящи за хирургична интервенция или се страхуват от нея, могат да се възползват от този щадящ, бърз и лесен начин за отстраняване на болезнените им проблеми." (ЖД)

ЗА ЗДРАВИ И УМНИ ДЕЦА

Мозъкът е органът с най-голямо съдържание на мазнини. Докозахексаеновата киселина (DHA) е основната структурна мастна киселина в мозъка. По-голямата част от израстването на мозъка завършва

през петата-шестата година от живота на детето. При раждането теглото на мозъка на бебе е 70% от теглото на мозъка на възрастен човек, в ранното детство нараства с 15%, а останалото развитие приключва в предучилищните години. Затова менюто на децата до 6-ата година изисква специално внимание.

Включването на омега-3 ненаситени мастни киселини допълнително към разнообразното хранене на детето подпомага развитието на мозъка, неговото здравословно състояние, реактивността му, мозъчната дейност като цяло. Доказано е, че се подобрява възможността на детето да се концентрира, дори че се подобряват четенето и правописът му.

Приемът на есенциалните мастни киселини и DHA по време на предучилищния период има положителен ефект и за предотвратяване на проблеми с концентрацията, дължащи се на хиперактивност. Хиперактивността е диагноза, използвана за деца, които са невнимателни, импулсивни, прекалено буйни.

Причината за възникването на синдром на хиперактивност с дефицит на вниманието е неизвестна при много малчугани, но те много бързо и успешно се повлияват при прием на рибео масло. То е и мощен имуностимулант, предпазва от чести грипни и простудни заболявания, а при вече възникнало заболяване съдейства за по-бързото възстановяване. Най-добре е приемът му да започне с началото на есента и на учебната година, когато обичайно има и по-чести заболявания. Но профилактика с рибео масло може да се прави през всички годишни времена, тъй като обичайното ежедневно хранене много често не задоволява нуждите на организма на децата.

Хранителна добавка

Hepasave

Екстракт от *Picrothiza kurroa*

С грижа за черния гроб!

ЕС©PHARM

60 капсули

ЕС©PHARM

Екофарм ЕООД, бул. "Черни Врх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел: 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

7 ПРОДУКТА ЗА ХИПЕРТОНИЦИ

Според специалистите седем са продуктите, които трябва да присъстват в диетата на всеки, страдащ от високо кръвно налягане:

1. Извара

Този киселомлечен продукт помага за укрепване на сърцето и за разширяване на кръвоносните съдове. Изварата е богат източник на калций, магнезий и калий. Препоръчителната дневна доза е не по-малко от 100 грама обезмаслена извара.

2. Червена чушка

Тя съдържа огромно количество витамин С. Хората, страдащи от хипертония, трябва да обърнат внимание именно на този зеленчук. За постигане на желания резултат се препоръчва да се ядат не по-малко от две пресни чушки на ден, които осигуряват необходимата дневна доза от витамин С.

3. Съомга

Тази риба е основен източник на ненаситени мастни киселини омега-3. Съомгата сваля бързо и ефикасно високото кръвно налягане. За добър резултат се препоръчва консумирането на 100-150 грама съомга 3 пъти в седмицата.

4. Овесена каша

Хипертониците трябва да закусват ежедневно овесена каша. Както показваха лабораторните изследвания, овесът е богат източник на селен и фибри, които са много необходими на организма и помагат при високо кръвно налягане.

5. Тиквени семки

Те доставят и обогатяват организма с цинк и намаляват риска от инфаркт. Препоръчително е да се изяждат по 20 грама дневно. Ако не обичате тиквени семки, може да ги замените с бадеми. В тях се съдържат мономазнини, калий, магнезий, витамин Е, които заедно помагат за понижаването на кръвното налягане.

6. Какао

Във вид на напитка какаото подобрява съществено състоянието на кръвоносните съдове. Трябва да се отбележи, че тя е много калорична и затова трябва да се употребява не по-често от 1-2 пъти седмично. Към какаото може да се добави обезмаслено мляко, което съдържа калий, калций и магнезий.

7. Зелен чай

При редовна употреба зеленият чай помага за разграждане на холестерола. Той съдържа огромно количество антиоксиданти и предотвратява преждевременното остаряване на организма. Зеленият чай е основната защита от хипертония при жителите на Изтока. (ЖД)

В БОРБАТА С РАКА ВЪЗСТАНОВИ ИМУНИТЕТА С ЕФИКАСНА ПРИРОДНА ТЕРАПИЯ!

Георги Гаров,
бивш
преподавател
и автоинструктор
от гр. Пловдив,
тел. 0884 71 65 70

Победих нелечим тумор!

"Той (лекарят) гледа половин час дискетата и казва: "Такова чудо е много рядко нещо - тумор на гръбначния мозък". Аз се шашнах. Тумор на гръбначния мозък. Интрамедуларен тумор на гръбнач-

**Научете повече и вижте
Vugeoklunove: www.mikoterapia.bg
www.drbiomaster.com**

ния мозък. И докторът, тъй като негов приятел, който е и мой приятел, ме праща при него, ми казва: "Извинявай, че ти го казвам това нещо, обаче работата е страшна". А той е неврохирург - един от най-добрите тук, в Пловдив! Питам: "Докторе, а някакво лечение?" Казва ми: "Няма лечение. Ако искаш, отиди в София, попитай някой друг лекар, да се уточнят нещата". Аз на другия ден хващам един приятел с кола, кара ме във Военномедицинска академия в гр. София. В неврохирургията отидох, горе при началника. Доцентът излезе от операция, прие ме веднага. И той почна - един час гледа дискетата. И ми каза: "Момче, това е много рядко нещо". Аз му казвам: "Докторе, рядко-нерядко - аз си отивам, осакатявам целия, не мога да се движа. Взимай, нещо прави!" "Нищо - казва - не мога да направя, защото, ако барна там - край, изцяло се парализираш." Питам: "Ами тогава какво да правим?" "Нищо - казва - не мога да ти кажа. Опитай

нещо друго"... Та те, лекарите, нищо не направиха, сега на тези гъби трябваше да разчитам... Ама няма как - почвам и ги пия! Само заради децата и заради внуците реших да ги пия! И същата вечер аз вече чувствам, че се парализирам... 40 дена съм лежал ей тука, на това легло, и не мога да мръдна, обаче започнах да пия гъбите. Тогава не можех да си мръдна на 1 милиметър големия пръст на левия или на десния крак. Нищо! Не знаех къде са ми краката! Трябваше да погледна къде са ми краката, за да видя в какво състояние са - ужас!... Както и да е. След 40 дена откакто започнах да ги пия тези препарати, една сутрин се събуждам и гледам - а, аз мога да си мърдам палците на краката!"

Г-н Гаров разказа своята история на 20 септември 2013 г. Сега (04.2015 г.) той се чувства много добре и ходи без бастун. Почти всеки ден прави дълги разходки от по няколко километра. Ако изключим леката тежест, която усеща в краката под коленете, той твърди, че се чувства отлично. Направените изследвания през февруари 2015 г. показват пълното отсъствие на туморна маса там, където е била преди!

ЗА КОНСУЛТАЦИЯ И ЗАКУПУВАНЕ НА ПРОДУКТИТЕ

• гр. СОФИЯ
тел. 0878 931 252
• гр. СОФИЯ
тел. 02/ 952 51 99

• гр. ПЛОВДИВ
тел./факс 032/ 62 24 55 и GSM 0878 780 742

• гр. СТАРА ЗАГОРА
GSM 0878 780 491
• гр. ВАРНА
тел. 052/ 65 13 65 и GSM 0878 10 54 76
• гр. БУРГАС
тел. 056/ 82 11 70 и GSM 0878 950 397

• гр. КЮСТЕНДИЛ
тел. 078 52 32 39 и GSM 0889 32 67 58
• гр. ПЛЕВЕН
GSM 0886 07 50 24
• гр. ВЕЛИКО ТЪРНОВО
GSM 0898 466 376

• гр. РУСЕ
GSM 0896 83 15 80
• гр. ШУМЕН
GSM 0878 646 034
• гр. МАДАН
GSM 0897 92 22 30

"Доктор Биомастер" ЕООД • www.drbiomaster.com • e-mail: office@drbiomaster.com
• тел./факс за цялата страна: 02/952 34 49 • интернет магазин: www.herbs-doctor.com

Доц. д-р Димитър ПОПОВ

В края на XVII век от минералните води на изворите край град Епсом (Великобритания) била изолирана горчива субстанция със силно слабително действие, която получила наименованието английска сол, запазено и до днес. Около сто години по-късно Антон фон Рупрехт изолирал метала в тази сол, на който дал наименованието "австрий". Той обаче се оказал с изключително ниска чистота. Чистият метал бил получен в началото на XIX век от знаменития английски химик сър Хъмфри Дейви, чийто лаборант бил Майкъл Фарадей - впоследствие един от най-великите учени на всички времена. Металът на Дейви бил наречен магнезий - на името на древния град Магнезия в Мала Азия, в околностите на който съществували големи залежи от английска сол.

Магнезият изиграл изключително важна роля в зараждането и развитието на живота на Земята преди милиарди години. В онези далечни времена морето било наситено с магнезиев хлорид, а не както сега - с натриев хлорид. И именно магнезият се оказал необходимата съставка за онази магическа субстанция - хлорофила, която е в състояние да поглъща слънчевата светлина, осигурявайки енергия за протичането на фотосинтезата. При този процес от двете най-прости и изключително разпространени неорганични съединения - водата и въглеродния диоксид, се получават сложни органични вещества, които трасират пътя към зараждането и развитието на живота на Земята - на флората и фауната с цялото им невероятно многообразие и красота. В тази удивителна субстанция на нашата планета - хлорофила, се съдържат 100 милиарда тона магнезий!

Във всеки организъм на Земята е останал "споменът" от този първичен океан, дал началния тласък на развитието на живота. В този смисъл магнезият играе изключително важна роля и за човешкия организъм, независимо от милионите години еволюция. Съществува обосновано експертно мнение, че **магнезият е най-важният метален йон, поддържащ живота в човешкия организъм.**

Задълбочени изследвания на неговата физиологична роля по-

казаха, че този елемент изпълнява над 300 жизненоважни функции, между които синтез на аденозинтрифосфата (АТФ) - акумулатора на химична енергия в човешкото тяло, който "спонсорира" протичането на огромен брой метаболитни процеси в клетките. Наред с това магнезият взема активно участие в регулирането на сърдечната и нервната дейност, в синтеза на протеините, във формирането на костната тъкан, в баланса на двата важни минерала калий и натрий, осигуряващи правилното функциониране на нервната система и сърдечния мускул, способства за нормализиране на кръвното налягане и т.н.

Магнезият играе важна роля в усвояването и обмяната на друг важен химичен елемент - калция,

влияе активно на въглеродния обмен, стимулирайки производството на хормона инсулин. Съществува информация и за неговото участие в съсирването на кръвта, предотвратявайки възникването на тромби. В тялото на човек с маса 70 кг се съдържат около 25 г магнезий, 50-60% от който се намират в костите, останалата част - в клетките на мускулите, сърцето, черния дроб и бъбреците.

В човешкия организъм не съществува депо, в което да се съхранява този важен химичен елемент, затова е необходимо неговото непрекъснато постъпване с ежедневното меню. Дневната потребност зависи от възраст-

НЕЗАМЕНИМИЯТ МАГНЕЗИЙ

та и пола и като правило нараства с годините. Така ежедневната нужда от магнезий за децата от 1 до 3 години е 80 мг, за тези от 9 до 13 години - 240 мг, за децата от 14 до 18 години - 360 мг, а за юношите от същата възраст - 410 мг. В общи линии в следващите години дневната потребност от този химичен елемент почти не се променя - при жените тя е около 320 мг, а при мъжете - 420 мг.

При бременните жени тази потребност се повишава чувствително и може да достигне 1000 мг.

Предполага се, че организъмът успява да утилизира до 50% от постъпващия магнезий. Установено е, че неговото усвояване е по-високо, когато той е под формата на органична сол. Според последни изследвания магнезиевият цитрат е най-усвояваната форма на този химичен елемент. Опитът показва, че при лишаване на организма от постоянно постъпване на магнезий, след по-малко от 20 седмици се наблюдава срив в имунната система и развитие на левкемия.

Съществуват категорични доказателства, че недостигът на магнезий води до нарушения в сърдечната дейност. Според последни изследвания в сърдечния мускул на починалите от инфаркт съдържанието на магнезий е с около 50% по-ниско от нормалното, което подкрепя подобна теза. Изказва се мнение, че причината за инфаркта на хора в ранна възраст (30-40 години) е именно дефицитът на магнезий в организма.

Кои храни съдържат този важен за човешкия организъм елемент?

С високо съдържание на магнезий се отличават сусамът (540 мг/100 г), пшеничените трици (448 мг/100 г), какаото (440 мг/100 г), слънчогледовото семе (317 мг/100 г), бадемите (234 мг/100 г), фъстъците (182 мг /100 г), орехите (120 мг/100 г), грахът (107 мг/100 г) и т.н. Значително по-ниско е неговото количество в скумрията (50 мг/100 г), говеждото (25 мг/100 г), свинското (20 мг/100 г) и пилешкото (18 мг/100 г) месо, варените картофи (22 мг/100 г), зелято (16 мг/100 г), млякото с 3,2% масленост (14 мг/100 г), ябълките (9 мг/100 г).

Питейната вода, в която се съдържат значителни количества магнезий, е един от важните източници на този елемент

и играе съществена ро-

ля в здравния статус на всеки човек. Например в Глазгоу, където е най-меката вода в Англия, случаите на смърт в резултат на проблеми със сърдечносъдовата система са с цели 50% повече от Лондон, където водата е с висока твърдост (т.е. със значително съдържание на магнезий и калций).

Съществен момент е не само присъствието на този елемент в ежедневното меню, но и способността на отделния организъм да го усвоява. А това зависи от нормалното функциониране на жлезите с вътрешна секреция - щитовидната жлеза, хипофизата, половите, задстомашната и надбъбречните жлези.

Наличието на достатъчно протеини в ежедневния рацион също оказва съществено влияние,

тъй като именно те пренасят магнезия и калция чрез кръвния ток и свързват и удържат излишците от тези елементи, които в противен случай могат да се отложат в бъбреците под формата на конкременти. Усвояването на магнезия се нарушава и при наднормено постъпване с храната на липиди, фосфати и калций, както и на манган, кобалт, никел, кадмий и олово. Негативен ефект оказват още кафето, алкохолът и определени лекарствени препарати. Витамини като B₁, B₆, C, D и E подобряват неговата усвояемост.

Характерни признаци на недостиг на магнезий са раздразнителност, непоносимост към шум, промени

в кръвното налягане, сърцебиене,

виене на свят, загуба на равновесие, мускулни спазми (крампи), често главоболие, косопад и т.н. Съществува интересен синергизъм между магнезия и пиридоксина (витамин B₆). Последният участва активно в метоболизма на белтъчните и аминокиселините, както и в транспортирането им през клетъчните мембрани, в обмяната на ненаситените мастни киселини, подобрява всмукването на магнезия от стомашно-чревния тракт и проникването му в клетките.

Френски лекари не отдавна установиха, че комбинацията от магнезиев лактат и витамин B₆ се отразява особено благотворно на пациенти с висок холестерол и сърдечносъдови проблеми. При повечето пациенти болките в сърдечната област отслабнали, а нивото на холестерола се понижало. Според изследователите от Парижката урологична клиника комбиниранят прием на магнезий и витамин B₆ е ефективно средство за отстраняване на оксалатните камъни в бъбреците.

Най-интересните статии на доц. д-р Димитър Попов, публикувани във в. "Животът днес", са събрани в книгата "Мантри за здраве и дълголетие", която се разпространява от книжарницата "Хеликон".

gpopov_bg@yahoo.com

ЗАДЪРЖАНЕТО НА ТЕЧНОСТИ В ОРГАНИЗМА ВОДИ ДО ЗДРАВΟΣЛОВНИ И ЕСТЕТИЧНИ ПРОБЛЕМИ

Liquid Off® е единственият натурален дренатор в течна форма, който **бързо освобождава задържаните течности и токсини** без да нарушава естествения воден баланс на тялото.

Liquid Off® съдържа билкови екстракти стимулиращи **детоксикацията на организма** посредством ускоряване на чернодробния и бъбречен дренаж.

Liquid Off® се препоръчва при **тежест и отоци на крайниците, лицето и корема, при наднормено тегло**, като придружаваща терапия на високо кръвно налягане и обща детоксикация.

Liquid Off® се приема по 20 мл на ден, разреден в 1.5 л вода, която се изпива в продължение на целия ден. По този начин се **гарантира постоянен, целодневен прием на активните вещества с адекватно количество вода.**

Произведено от Plamesa - Испания за „Хербамедика“ ЕООД,
тел.: 02/ 818 48 70, www.herbamedicabg.com

СИЛИЦИЙТ ДАВА ЗДРАВЕ И МЛАДОСТ

Тина БОГОМИЛОВА

Силицийт е един от елементите в Менделеевата таблица, който ни дарява здраве, младост и красота. Това е вторият по разпространение химичен елемент на Земята след кислорода. Но го има не само в пясъка и камъните, а и в човешкото тяло. Когато този минерал не достига, клетките стареят, метаболизмът се забавя, костите изтъняват, кожата се сбръчква, а косата пада.

Силицийт възстановява костната тъкан, намалява болките в ставите, уплътнява кръвоносните съдове. Той участва в синтеза на колаген - белтъкът, който осигурява здравината и еластичността на съединителната тъкан, която е основа на кожата, косите, ноктите, костите, хрущялите, сухожилията, съдовете.

Недостигът на силиций в организма може да доведе до слаб имунитет, атеросклероза,

хипертония, диабет, остеопороза, болести на зъбите, кожата, очите, ставите, косопад, депресия и безсъние.

С времето силицийт в тялото ни намалява и се налага да си го набавяме допълнително. Всички целулозни храни са богати на този елемент, тъй като той се акумулира в целулозата. Много високо количество се съдържа в растения като хвощ, коприва, подбел. Храни, богати на ценния минерал, са още ябълки, кру-

ши, грозде, зърнени храни, сурово зеле, фъстъци, моркови, лук, краставици, тиква, мед, риба, овес, бадеми и портокали. В рафинираните хранителни продукти няма силиций, както и във всичко, приготвено с брашно и захар.

Силицийт се продава под формата на хранителни добавки, като дозировката се определя от фирмата производител, но не бива да се взима без консултация със специалист. Органичният силиций не е лекарство, а допълнителна хранителна добавка при разнообразно и здравословно хранене.

Изворната вода също е богата на силиций. В Русия от стари времена покривали вътрешната част на кладенците със силиций, за да бъде водата чиста и прозрачна. Британците пък използвали водни настойки от силиций за лечение на рани и различни

болести. Когато силицийт и водата си взаимодействат, се получават частици, които абсорбират опасните за здравето соли на тежките метали, радионуклиди, пестициди и други токсини.

Изследванията показват, че във водата кремъкът отделя силициева киселина, която разтваря шлаките и отложените соли. Водата, в която е престоял кремък, помага за детоксикацията на целия организъм. Тази течност в приказките и легендите обикновено се нарича "жива вода".

Силицийт е наричан често и минерал на красотата. Той не само води до укрепване на съединителната тъкан и костите, а е и полезен за косата, ноктите и кожата. Липсата му води до тънка и накъсана коса, чупливи нокти, образуване на бръчки и стареене на кожата.

Силицийт може да се набавя и през кожата,

затова е една от най-новите и чудодейни съставки в козметиката. Приет през кожата, минералът помага за по-добрата обмяна на веществата. Той подхранва всеки тип кожа и е особено подходящ за чувствителната.

Козметичните продукти залагат на растителен силиций или такъв с морски произход. Пазарът предлага кремове за лице и тяло, биологични и шампоани, стягащи мазила против целулит, лифтинг серуми срещу бръчки и всякакви подмладяващи тубички.

Разкрасителните студия правят процедури с органичен силиций, който изсмуква мастни-

те натрупвания в кожата, намалява торбичките под очите, глади "гневните" бръчки между веждите, "пачи крак" и премахва белези.

Много силиций има в бялата хума. Редовните маски с каолин помагат на кожата на лицето да поддържа по-свеж и млад вид, а на косата придава жизненост и блясък. Заради силиция бялата хума помага и за почистване от токсини.

А от древността до наши дни се ценят чудодейните свойства на красивите форми на силиция - планинския кристал, аметист, ахат, изумруд, топаз... Камъни, които даряват самочувствие, сили и енергия.

DOLOREN
Ibuprofen

Хвърли болката!

Долорен е ефективен при:

- Главоболие
- Мускулно-ставни болки
- Болки в кръста
- Зъбобол

А88/12.05.2014

ECOPHARM
DOLOREN
200 mg film-coated tablets
Without prescription

ECOPHARM
DOLOREN
400 mg film-coated tablets
Without prescription

Лекарствен продукт за възрастни и деца над 12 години. Съдържа ибупрофен. Преди употреба прочетете листовката. За повече информация:

ECOPHARM Екофарм ЕООД, бул. "Черни Врх" №14, бл. 3, 1421 София, България
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61

От хилядолетния опит на Аюрведа

Хранителна добавка

Comfortex®

Съчетава ефектите на всички познати досега средства за повлияване на храносмилателните нарушения:

- газогонен ефект
- спазмолитичен ефект
- стимулиращ моториката и храносмилането ефект

ECOPHARM

Бул. "Черни Врх" №14 бл. 3, 1421, София, БЪЛГАРИЯ
Тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

Пътешествието до уникалните антични и раннохристиянски паметници из Близкия изток вече никога няма да бъде същото: годините на гражданската война преобърнаха десетки хиляди човешки съдби, а 290 исторически обекта само в Сирия са разграбени или разрушени и затрити за поколенията.

Палмира – пресъхналият оазис в Сирийската пустиня

Красивото поселение, някога процъфтявало в Сирийската пустиня, е известно за нас с римското си име отпреди 20 века - Палмира, "Град на палмите", но първите исторически записи са от цели 40 века, когато древните му основатели на арамейски го наричали Тадмурто - "Чудото на пустинята". Тук била редовната спирка на керваните по Пътя на коприната между Изтока, Месопотамия и Римската империя и естествено имало оазис, осигуряващ чиста питейна вода на уморените пътници.

Като град Палмира била богат, могъщ и независим до идването на римляните, които прозрели добра възможност за събиране на още данъци. Устройството му било подобно на гръцките градове държави. Павираният път на император Диоклециан минавал от тук и свързвал Дамаск с реката Ефрат. Палмира преживява златната си епоха през II-III век, когато се предполага, че населението е било огромно за времето си - над 200 хиляди. Жителите, повечето търговци, въртели бизнес чак до Рим на запад, до Индия на изток през Персийския залив и до коптските селища по поречието на Нил. През VII век е превзет от арабите в рамките на първия халифат и значението му на търговски център постепенно запада.

Сирия имаше на територията си уникални исторически паметници, свидетелстващи за хилядолетната човешка цивилизация.

Палмира бе абсолютната звезда от съкровищата на държавата,

а самата столица е от най-старите непрекъснато населявани градове на света.

Когато приближаваме археологическия обект (на 215 км на североизток от Дамаск) през късната есен на 2010 г. (буквално два месеца преди началото на унищожителната гражданска война в страната), слънцето доста се е снижило и не е така убийствено горещо. Дори и в руините отдалеч личи достолепието на Палмира: арката, която

познаваме от безброй фотоси, централната улица, край която са били къщите и обществените сгради; шадраваните, храмовете, идеално възстановеният амфитеатър със свършената акустика като повечето си събратя от епохата. Въздействието е още по-силно от отсъствието на всякакви съвременни постройки наоколо: селото, където живееха местните, облужващи с храна и подслон туристите, оставаше встрани от археологическия парк.

Както на много други исторически места, така и тук археолозите са давали свои имена на

обектите в зависимост от реалното или предполагаемото предназначение. А Палмира си е била

строена по всички правила

на античното градоустройство:

дългата към 1,5 км павирана главна улица с над 300 колони (наричана Колонадата) с двойния

портик, украсен от три нимфи; агората или централният площад в южната част със Сена и споменатия амфитеатър, останките от християнски църкви. После по-нататък разглеждаме обширен район, известен като Лагера на Диоклециан, а точно срещу централния вход е най-голямото светилище, посветено на божества, известни като Бол, Ярибол и Аглибол. Те са свързани с познатия Баал, с небесните тела и с вярванията в целия район в дълбоката древност. Самият храм е бил опасан със защитни крепостни стени, образуващи квадрат със страна, дълга 200 метра. Архитектурно преобладава коринтският стил с вложени елементи от Месопотамия и Иран. Като други свои значими събратя в района - Джераш и Баалбек, Палмира е повлиян значително от Римската империя и тази на персите. Античният град е под защитата на ЮНЕСКО от 1980 г.

Сега и по-обикновените, и луксозните хотели пустеят, ако не са поразени от ракетите, а по покривите им са разположени картечни гнезда. Наоколо е пълно с танкове. Палмира се контролира от правителствените сили, но това не е гаранция за запазването ѝ: ООН обявя, че по време на гражданската война в Сирия са напълно разрушени 24 забележителности, а общо 290 са разграбени или порутени.

ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО ПОД ПРИЦЕЛ

Конфликтът в Сирия навлезе в петата си година - време, за което са загинали или безследно изчезнали над четвърт милион човешки същества, а десетки хиляди живи са загубили обичайния си бит и дом. Допълнителен аспект на близоизточната трагедия е унищожаването на културното и археологическото наследство по обитаваните от най-стари времена земи на планетата. Изчислено е, че 90 на сто от историческото наследство на Сирия попада в райони с военни действия.

Още преди три години ЮНЕСКО призова за опазването му и изрази "дълбока загриженост за възможни поражения на безценните находки". Гражданската война нанесе поражения на всички шест обекта на световната културна съкровищница тук, които се оказаха под снарядите на воюващите бунтовници и правителствени сили. Това са античните части на градовете Алепо, Босра, Дамаск и обезлюдените раннохристиянски селища в северната част на страната като Сарджила; уникалният замък на кръстоносците Крак де Шевалие и византийската му ба-

зилика, както и безценната Палмира.

"Бомбите и ракетите летяха отвсякъде", цитираха световните агенции местен жител, станал свидетел на унищожителния обстрел. Така в Палмира са невъзвратно поразени северната стена на храма на Бол от 43 г.сл.Хр., цитаделата на Факредин Втори, Ал Басатен и други места, където римлянката Зенобия, царица на Палмира, организира бляскавите си тържества. Безценни скулптури и статуи са откраднати не само от тукашния музей и наводняват черния пазар на антики в близките държави и потеглят към колекционерите по целия свят. Разграбването на антични съкровища от Сирия и Ирак е достигнало невъобразими размери и носи значителни доходи на трафикантите, които се възползват от липсата на контрол и ред. Бунтовниците не се свенят да обстрелват и разрушават нито шиитски гробници и джамии, нито християнски църкви или гръко-римското наследство на стоици години.

Сателитните снимки, които периодично се публикуват в све-

товната мрежа, показват потребяващи кадри на разрушенията: месопотамската красавица Мари (с повече от 5 хиляди години история) е разрушена; древният град Апамеа е така надупчен от снарядите, както не е бил увреден за последните 2000 години от историята си. Класическият град Дура Европос, датиран отпреди 24 века, с едни от най-ранните християнски църкви, е надупчен като швейцарско сирене от иманяри.

Според археолози и ценители Сирия е станала жертва на най-безогледното разграбване на антики от Втората световна война насам. В някои източници се твърди, че безценни произведения на Античността като гробницата на тримата братя в Палмира дори са били поръчвани за доставка. По данни на ЮНЕСКО контрабандистите изкарват от военните антикварни ценности поне по 2,2 милиарда долара годишно, които се превръщат в оръжия за братоубийствената война. Търговията с антични ценности се превърна в третия по обем нелегален пазар след този на оръжия и трафика на наркотици.

ВЕНЕТА НИКОЛОВА

ОТВЕЧО: Сос. Гласност. Тарама. "Една торба барут". Арман. Ларнака. Ги /Фабрис/. Алино. Тобол. КЕНТ. Асаки /Георге/. Нар. Они. Щит. Ева. Кип. Риск. "Киора". Лого. Топ. ТОНИК. Барби. Гана. Сара. Показ. Метан. Ла. Иго. Око. Пепит. Тара. Естакада. "Панионис". Сал. Рамене. Кон. Даки. Коледа. Нонети. Пън. Листа. Емона. Дати. "Аида". Оран. Цех. Янтра. Аника.

ТРУДНО

			8			2		7
6	5	2		1			4	
3			5	4			9	
		6						
							5	
		9			4			5
		7		2				
8						3	7	

Безплатен абонамент за електронното ни издание
в PDF формат на: **info@health.bg**

„Амбинор Къп“ тръгва с рекорд

Румен ЛЕОНИДОВ

Единайсетото издание на тенис турнира "Амбинор Къп" започва с рекорден брой състезатели - 68 от 26 клуба от цялата страна. Статистиката показва, че само държавното първенство и "Амбинор Къп" непрекъснато увеличават броя на участниците си, което говори за високия им престиж.

„Амбинор Къп“ става традиционен привлекателен за най-добрите ни тенисисти, в него участват всички освен онези, които не живеят вече в България. С този турнир вече 11 години у нас започва сезонът на открито, след като профитата ни цяла зима са тренирали в зали или в "балони". Затова всички са петимни да премерят сили на "червено".

И този път целият ни мъжки елит без Гришо, Митко Кузманов и Лазов, който също живее в чужбина, не само ще провери моментната си спортна форма, но и ще се постарее да спечели наградите, които връчва "Екофарм" и нейният собственик д-р Петър Велев.

Дори домакините от ТК "Левски", на чиито терени в столичната Борисова градина ще се проведат мачовете, макар и на шега, припомним, че провеждането на "Амбинор Къп" изпреварва с една седмица началото на турнира на открито в Монте Карло и в това отношение сме безспорно първи в Европа.

Финалът е във Велика събота, 11 април, от 10 ч. Главен съдия ще бъде Милена Коцева, а

на сайта на ТК "Левски" всеки ден след 16 ч. ще бъде качвана актуална информация за резултатите от всички проведени срещи.

Обаче новината, която съобщи д-р Петър Велев, е наистина много приятна изненада. От тази година ръководената от него фирма "Екофарм" поема под своя закрила още един тенис турнир - този за младежи и девойки до 16-годишна възраст. Д-р Велев припомни, че преди 11 години това е била неговата мечта - да помогне на младите тенисисти да се изявяват на национално равнище, и сега отколешното му намерение става реалност. Турнирът за тийнейджърите започва от 21 април и ще продължи до 25-и, като се очаква да се запишат 50-60 момчета и още толкова момичета.

Това е наистина щедър и благороден жест точно преди Възкресение Христово. И както спомена на пресконференцията Димитър Войнов, председател на ТК "Левски", тази инициатива е съвсем навременна, защото почти всички млади тенисисти изпитват големи трудности да преминат от юношеските си състезател-

Семейството на тенис веригата на „Екофарм“ се увеличава с още един турнир - за юноши и девойки

ни навици към начините, по които се водят битките при по-възрастните.

С появата на "Амбинор Къп" за 16-годишни семейството на тенис веригата на "Екофарм" се увеличава от три на четири турнира - за професионалисти, за лекари и медицински работници, за ВИП персони и този за юноши и девойки.

В следващия брой ще ви запознаем отблизо с тенис битките между националите ни, както и ще научите името на поредния 11-и победител.

На пресконференцията Явор Цаков, председател на УС на ТК „Левски“, д-р Петър Велев и Димитър Войнов обявиха началото на „Амбинор Къп“ за професионалисти

2015

Ambinor Cup

Ambinor

Нагвиѝ умората!

ECOPHARM
www.ecopharm.bg

И няколко думи за **AMBiNOR** - това е продукт, който подобрява не само мисловната концентрация и физическата издръжливост, но и либидото. Наричат го Еликсир на издръжливостта, защото с него се преодоляват недостигът на енергия, физическата умора и отпадналост, помага за освежаване на паметта.

AMBiNOR намира приложение както в спорта, така и във всекидневното ни, особено когато сме подложени на умствено и физическо натоварване. Най-важното е обаче, че използването му не предизвиква никакви странични или вредни ефекти.

Препаратът е създаден по специална формула, уникална по състава си, която комбинира жизненоважни за всеки организъм вещества - аминокиселините аргинин и аспартат, магнезий и витамин В₆.

При физическо натоварване тези вещества се изчерпват, затова **AMBiNOR** е изключително подходящ. Същото важи при интензивна умствена дейност.

Доказано е, че **AMBiNOR** помага по естествен път и без риск от странични ефекти.

● Все повече левскарите искат фалит и ново начало

Валентин МАРИНОВ

За няколко дни времето направо спря в трепетно очакване ще вземат ли лицензи "Левски" и ЦСКА. Ако трябва да сме точни, драмата до 31 март касаеше подаването на документи и погасяването или поне отсрочването на онези борчове, които пречат за сакралното "да" на папката с отчетите и балансите. А трескавото чакане ще продължи до 31 май, когато трябва да стане ясна съдбата на пробитите от дългове и управленска немощ "грандове".

Не е го вземането на лиценз. Не го ли разбрахте?

Най-тъжното е, че малцина осъзнават един на пръв поглед очевиден факт и за двата клуба: не е въпросът да се вземе лиценз. Получаването му с кански мъки само удължава агонията, защото идва април и пак трябва да се извадят едни пари за заплати и да се покриват други разходи. След това месец май, юни с лятната селекция и т.н., и т.н. В това време се трупат нови и нови дългове. Като минат 12 месеца, в които се вика "дайте да дадем" и се минава през нови катаклизми с провалени селекции и уволнени треньори, следва ново напъване за лиценз.

И така до безкрайност. Напъва се планината и ражда мишка. Само че не до безкрайност, защото фалитът придобива все по-реални очертания.

Думата тук е за "Левски" и неговата битка с вятърни мелници.

План "фалит и старт от нулата"

Някои левскарите почнаха да проглеждат и открито да искат любимият им клуб да не получи лиценз дори за "А" група и да почне наново от аматорските нива на родния футбол. Работата е там, че в единия случай дълговете ще останат и вече доста по-трудно ще бъдат връщани. Другият е свързан с пълна Голгота и регистрация на ново дружество. Доскоро звучеше невъзможно, далечно и шашкащо, но вече не е така.

Важното е, че и в двата случая "Левски" ще се изчисти от хората, довели го до просешката - Тодор Батков, Иво Тонев (и онзи, който го прати), кръгът КОЙ и т.н., и т.н. Тогава ще се види кои са истинските левскарите на всички нива в държавата. Отборът ще играе изцяло с юноши и за 2-3 години ще се върне в елита без дългове и без пето колело. Пречистен и по-силен. Няма нищо толкова страшно и срамно. Някои от най-големите клубове в Европа и света са изпадали, а Глазгоу Рейнджърс дори още не може да се върне в елита на Шотландия. Куп гръмки имена от Източна Европа също кретат, и на тях им е трудно в новото време.

Да, обаче няма да се случи така. Не и с "Левски". В България властват мегаломанско мислене и комплекси от типа "На гол тумбак чифте пищови", а ценностите вече са сбъркани. "Сините" със сигурност ще получат лиценз за "А" група. За европейския ще се изчака дали отборът ще

се пребори с "Лудогорец" за Купата на България. При отпадане тимът от Герена и без това няма да се нуждае от евролиза - за втора поредна година. И от лятото порочното колело ще се завърти отново. Ще се вземат някакви анонимни свободни агенти, а към собствените кадри отново няма да се прояви търпение. Приемете го като прогноза.

Бавна смърт

Да, това е участта, ако не настъпи някаква драматична промяна, като смяна на собственика. Идеалният план е да дойде някой, който да почне да вади пари, сиреч да е новият Тодор Батков (Михаил Чорни). Идеален е за българските разбирания. Но в корена на думата се съдържа вероятността сценарият да се изпълни. Причините са много - огледайте се в държавата.

Какво тогава? Планът с отдаването на акциите на феновете и те да са тези, които да се разпореждат с бъдещето на клуба, също е идеалистичен. Пак заради българския менталитет.

"Кои сте вие, решавате ние" работи само на трибуните, не и в бизнеса.

Запалянковците по нашите земи са обединени и силни, когато отборът върви. Закъса ли, гледаме отстрана. Едно е да организираш юбилей за 100-годишнината, съвсем друго - да намиращ и харчиш стотици хиляди левове всеки месец. Имаме нагледен пример с "Локомотив" (Пловдив), който от лятото може да не играе вече в "А" група. Там феновете притиснаха Коко Динев, той им връчи клуба и... нищо.

А "Левски" е доста по-голям от "Локомотив". Проблемите му също са по-големи.

И?

Ами просто се замислете какво искате да изтърпите и каква цена да платите. Преди близо две години, покрай драмата на ЦСКА с "Титан" и Александър Томов, написах в този вестник материал, в който изказах скромното мнение, че "В" група или "А" окръжна е най-доброто, което може да се случи на клуба. Присмях ми се масово, имаше иронични подхвърляния. Е, как са нещата две лета по-късно? По-добре ли са, или пак си говорим за същото?

Двата клуба са като скачени съдове и проблемите им са сходни. Сега си позволявам да кажа, че най-доброто за "Левски" е да пропадне, за да изплува отново. Само така ще докаже старата легенда за себе си...

Viasport.bg

MARKET

Практичният избор

13.99

Охладена агнешка плешка, кг

Ние не можем да изпечем месо за празничната Ви трапеза, но предлагаме крехко българско агнешко от Родопите.

цените са валидни от 07.04 до 13.04

2.49

домати, кг

1.39

ябълки шарени, кг

1.79

Яйца 10 броя, размер М

1.49

Козунак "Муо" 550г

-15%

на прясно българско свинско месо от насипна витрина